

Gorenjski Glas

PETEK, 20. OKTOBRA 2023

LETO LXXVI, ŠT. 84, CENA 2,80 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Proti obvoznici in širitvi stadiona

Krajani krajevne skupnosti Vodovodni stolp v Kranju so na srečanju z županom Matjažem Rakovcem sporočili, da ne želijo ne severne obvoznice ne predlagane širitve športnega parka Stanka Mlakarja.

SIMON ŠUBIC

Kranj – »Smo proti katerikoli trasi severne obvoznice in tudi proti brezkompromisni pozidavi tega okolja.« je na srečanju krajanov krajevne skupnosti Vodovodni stolp s kranjskim županom Matjažem Rakovcem in ekipo mestne uprave sporočil Iztok Prezelj, predstavnik civilne iniciative Zeleno srce Kranja, ki je pod svojo peticijo zbrala okoli 1800 podpisov. Šlo je za prvo tovrstno srečanje v največji kranjski krajevni skupnosti po šestnajstih letih, na katerem so govorili predvsem

o načrtovanih spremembah občinskega prostorskega načrta (OPN) na njihovem območju, še zlasti o prestavitvi severne obvoznice in širitvi športnega parka Stanka Mlakarja na Rupovškem polju.

»Tako radikalen poseg v naš prostor zahteva participacijo vseh. Hvala vam za ta posvet. Po našem mnenju bi moral biti že prej, preden ste razgrnili spremembe OPN, in zdaj se popravlja napake. Opravljate svoje delo, ampak brez nas enostavno ne bo šlo. Teh 1800 podpisov lahko povečamo na štiri tisoč podpisov. Zeleno srce Kranja so verni

- neverni, meščani - vaščani, mladi - stari, ženske - moški ... Kdor gre v radikalne okoljske spremembe brez podpore ljudi, ta nima politične prihodnosti,« je še povedal Prezelj.

Rakovec je poudaril, da se je Mestna občina Kranj postopka noveliranja OPN lotila na transparenten način, med drugim je javno razgrnitev z zakonsko predpisanega meseca dni podaljšala na dva meseca in tri tedne. Spremembe in dopolnitve OPN sicer obsegajo pobude, ki so jih prejeli v obdobju 2014–2021.

▶ 5. stran

Glavna tema srečanja krajanov Vodovodnega stolpa s kranjskim županom Matjažem Rakovcem so bile predlagane četrte spremembe in dopolnitve občinskega prostorskega načrta. / Foto: Gorazd Kavčič

Z rumenim kombijem v svet

Kim Benkovič in Juš Pavlovski sta mlad par, ki s pomočjo prostovoljcev z vsega sveta na kmetiji Juševih prednikov na Bohinjski Beli ustvarjata zgodbo, ki sta jo poimenovala Dobrine.goods.

MAŠA LIKOSAR

Bohinjska Bela – Juš in Kim sta pred štirimi leti začela oživljati spečo kmetijo v osrčju Bohinjske Bele, na kateri je zadnji gospodaril Jušev pradedek, za njim pa je kmetijska dejavnost zamrla. Na območju, ki je relativno zahtevno za obdelovanje, skušata uveljaviti regenerativno kmetovanje. A njuna primarna želja ni bila obnova domače kmetije. S svojim rumenim kombijem sta načrtovala pot v svet, kjer bi se učila, krepila svoje izkušnje in si morda poiskala košček zemlje, ki bi ga obdelovala in tam živela.

▶ 15. stran

Kim Benkovič in Juš Pavlovski se bosta nekoč z rumenim kombijem podala na pot v svet – po znanje, izkušnje in morda košček zemlje, kjer bosta začela pisati novo zgodbo. / Foto: Tina Dokl

Na kranjski šoli učitelj s svinčnikom napadel učenca

Policijska uprava Kranj vodi predkazenski postopek zoper učitelja na kranjski osnovni šoli. ▶ 10. stran

V Jelovici hiše
k dolgoročnemu
sodelovanju vabimo

JELOVICA

VEČ PROIZVODNIH
DELAVCEV (m/ž)

Nudimo dobro plačo in urejeno delovno okolje.

Za več informacij pokličite na
04 5113 236 ali 041 356 068 oz. sledite povezavi:

<https://www.jelovica-hise.si/zaposlitev/>

AKTUALNO

Vzpostavili pregledovalnik delovišč

Od torka je na voljo spletni pregledovalnik delovišč na vodotokih po avgustovskih poplavah. Lokacije ter opisi aktualnih in zaključenih delovišč so dostopni na portalu Poplave 2023.

2

GORENJSKA

Ema Klinec bo častna občanka

Občinski svetniki so na zadnji seji potrdili tudi predlog občinskih priznanj. Podelili bodo pet priznanj, med drugim naziv častne občanke Emi Klinec za izjemne uspehe v ženskem skakalnem športu.

6

GG+

Verjamejo v boljši svet za vse

Skupina osmošolcev Osnovne šole prof. dr. Josipa Plemplja Bled se je konec septembra udeležila dogodka na Lampedusi ob deseti obletnici brodoloma čolna z migranti.

11

KULTURA

Ko keramika pripoveduje zgodbe

V Galeriji Blagnetove hiše je na ogled razstava keramičnih del, nastalih na Mednarodnem simpoziju umetniške keramike V-ogljje 2023. Udeleženci so ustvarili navdušujoče zgodbe.

14

VREME

Danes bo oblačno s padavinami. Jutri bo pretežno oblačno, še bo občasno deževalo. V nedeljo bo zmerno oblačno in suho.

11/17 °C

jutri: pretežno oblačno

91770352666025

VSAK PRVI IN TRETJI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Mali oglas brez kupona zaračunavamo po ceniku, z 20 % popustom za naročnike. Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglašnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, po telefonu 04/201 42 47 ali po e-pošti malioglas@g-glas.si; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku smo vam na razpolago v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 16. ure.

MALI OGLAS

oktober 2/23

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

- prodam   kupim   oddam   najamem
 podarim   iščem   nudim   zamenjam

RUBRIKA:

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ___

Nečitljivih kuponov
ne objavljamo.

Mobitel: ___ / ___ - ___ - ___

Ime, priimek in naslov naročnika časopisa:

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Nostalglična komedija o tovarni higienskega papirja Paloma – Sladkogorska

Zavod Smejmo se vabi na prvo abonmajsko predstavo istimenskega gledališkega abonmaja v Domu krajanov Šenčur. V nostalglični komediji Slovenskega mladinskega gledališča z naslovom Paloma nastopajo Dario Varga, Romana Šalehar, Iztok Drabik Jug, Tamara Avguštin, Stane Tomazin, Draga Potočnjak in glasbeniki Tadej Čaušević na bobnih, Liam Hlede na kitari in Marijan Sajovic na bas kitari. Predstava bo na sporedu v četrtek, 26. oktobra, ob 20. uri. Na voljo je še nekaj vstopnic za izven. Več informacij: www.smejmo.se in 051 606 220.

Izžrebanemu naročniku Gorenjskega glasa, ki bo pravilno odgovoril na nagradno vprašanje, bomo podarili dve vstopnici za ogled izbrane predstave zavoda Smejmo se. Izbirate lahko med predstavami v tej sezoni, ki bodo v Šenčurju ali pri Sv. Duhu v Škofji Loki. Nagradno vprašanje: V katerem slovenskem kraju je tovarna Paloma? Odgovore pošljite do petka, 27. oktobra, na koticek@g-glas.si.

Darilo

izžrebanemu naročniku časopisa

Gorenjski Glas

Knjigo prejme IRENA ŠTROMAJER iz Kamnika.

Vzpostavili pregledovalnik delovišč na vodotokih

Od torka je na voljo spletni pregledovalnik delovišč na vodotokih, ki jih urejajo po avgustovskih poplavah. Lokacije ter opisi aktualnih in zaključenih delovišč so dostopni na portalu Poplave 2023. Doslej so izredne ukrepe izvedli na približno 330 kilometrih vodotokov.

MAŠA LIKOSAR

Ljubljana – Z namenom, da bodo dela na vodotokih javnosti predstavljena transparentno, informacije pa dnevno dostopne, je bil v torek vzpostavljen spletni pregledovalnik delovišč na vodotokih. Kot je na novinarski konferenci pojasnila Neža Kodre, direktorica Direkcije Republike Slovenije za vode, so izredna dela na vodotokih začeli izvajati takoj, ko so hidrološke razmere na terenu to dopuščale, z vsemi razpoložljivimi ekipami in mehanizacijo pa še vedno intenzivno potekajo. »Izvajajo se ukrepi za odvrnitev neposredne nevarnosti za življenje oziroma zdravje ljudi ali premoženja,« je poudarila. Prioritetno potekata čiščenje naplavin in plavja ter stabilizacija dna in brežin strug vodotokov, s čimer želijo zagotoviti pretočnost in odvajanje zalednih voda.

Na vodotokih približno 1500 oseb

Do torka so v okviru izrednih ukrepov na vodotokih zaključili delo na 466 deloviščih za 330 kilometrov vodotokov. Ker je obseg škode zelo velik, dela ne potekajo na vseh poškodovanih odsekih hkrati, ampak postopoma – po prioritetah glede na škodni potencial, ki ga predstavlja posamezni vodotok. »Dela so ponekod izredno obsežna in zahtevna,

Direkcija Republike Slovenije za vode je skupaj z izvajalci obvezne državne gospodarske javne službe urejanja voda in s tujimi ekipami izredne ukrepe na vodotokih po poplavah začela izvajati že 4. avgusta oziroma takoj, ko so razmere na terenu to dopuščale.

/ Foto: Tina Dokl, arhiv Gorenjskega glasa

saj je bilo treba na določenih lokacijah strugo na novo vzpostaviti ali pa jo prestaviti tudi za več deset metrov,« je povedala Kodretova. Dodala je, da dela trenutno potekajo na 206 deloviščih, na terenu je okrog tisoč delovnih strojev s strojniki in še okrog petsto dodatnih delavcev, skupno torej na vodotokih deluje približno 1500 oseb.

Za izredne ukrepe na vodotokih je bilo iz proračuna odobrenih 47 milijonov evrov, od tega so doslej za ta dela namenili dobrih 15 milijonov evrov. »Po fazi izrednih ukrepov bo sledila faza sanacije in obnove, za kar se

pripravljajo ukrepi, ki bodo na posameznem zaključnem območju zagotovili celovito, dolgoročno in trajnostno rešitev,« je pojasnila direktorica.

Podatke dnevno posodablja

V pregledovalniku na naslovu poplave2023.evode.si je mogoče na interaktivnem zemljevidu Slovenije ogledati, na katerih območjih in kakšna dela so bila izvedena, kje in kakšna dela trenutno potekajo ter delno zaključena delovišča. Podatki se spreminjajo dnevno, saj se delo na nekaterih deloviščih zaključuje,

medtem ko se vsak teden odpirajo nova delovišča. »Aplikacija bo v prihodnje dopolnjena tudi s prihodnjimi delovišči, torej s podatki, kam se bodo dela usmerjala v enem tednu oziroma dveh,« je še napovedala direktorica.

Kot je razvidno s spletnega prikazovalnika, so trenutno na Gorenjskem največja delovišča na vodotokih v občinah Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane in Žiri. Poleg tega so dela v teku še v občinah Kamnik, Cerklje na Gorenjskem, Komenda, Mengeš, Medvode, Preddvor, Železniki, Tržič, Žirovnica in Radovljica.

Gradijo protipoplavni nasip

ALEŠ SENOŽETNIK

Šmarca – Direkcija RS za vode je pred časom na poročju reke Kamniške Bistrice začela izvajati intervencijske ukrepe, katerih namen je povečati poplavno varnost po avgustovskih poplavah.

V Šmarci, ki je bila v povodnji močno prizadeta, saj je poplavilo veliko stanovanjskih in drugih objektov, tako poteka gradnja protipoplavnega nasipa, dolgega tristo in širokega 14 metrov. Kot so sporočili s kamniške občinske uprave, bodo nasip zgradili iz gramoznega materiala, tesnjenje pa bo izvedeno z glinenim jedrom.

V Šmarci poteka gradnja tristo metrov dolgega protipoplavnega nasipa. / Foto: Občina Kamnik

Dela izvaja podjetje Hidrotehnik, stroški pa po projektantski oceni znašajo

nekaj več kot 672 tisoč evrov. Če bodo vremenske razmere to dopuščale, naj

bi po terminskem planu gradnjo nasipa zaključili še v tem mesecu.

Zaznamujejo pot turizma

Na Bledu so v soboto gostili 52. Srečanje gorenjskih turističnih delavcev, ki sta ga pripravila Gorenjska turistična zveza in Turistično društvo Bled.

MAŠA LIKOSAR

Bled – Na osrednji prireditvi v Festivalni dvorani na Bledu so se s priznanji poklonili posameznikom, ki zaznamujejo pot turizma na Gorenjskem in s prostovoljnimi delom soustvarjajo turistično bogastvo ter nepozabne izkušnje za obiskovalce z vsega sveta. Zbrane sta pozdravila blejski župan Anton Mežan in predsednik Turističnega društva (TD) Bled Ludvik Kerčmar, ki je spomnil, da letos na Bledu praznujejo 200. obletnico rojstva Arnolda Riklija. »Njegova vera v moč naravnih elementov vode, zraka in svetlobe nas danes navdihuje, da ohranjamo zapuščino in razvijamo trajnostni turizem, ki spoštuje naravo in ljudi,« je poudaril. Predsednica Gorenjske turistične zveze Lucija Kavčič je ob tem dodala, da je srečanje namenjeno izmenjavi izkušenj in krepitvi sodelovanja.

Priznanja so podelili tudi dolgoletnim članom turističnih društev. / Foto: Tina Dokl

»Turizem smo ljudje. S povezovanjem in sodelovanjem z mlajšimi generacijami lahko krepimo to prelepo panogo, v kateri lahko najdemo sebe in odpremo srce obiskovalcem, ki prihajajo občudovat naš kraj,« je povedala.

Priznanji Gorenjske turistične zveze za leto 2023 sta za 60 let delovanja prejeli

turistični društvi Naklo in Železniki, TD Gorje pa je priznanje prejelo za 130-letnico soteske Vintgar. V kategoriji izletniški kraji so priznanja v okviru projekta Turistične zveze Slovenije Moja dežela – lepa in gostoljubna prejeli: TD Bohinj za gostinsko-namestitveni objekt Gostišče Danica, Planinsko društvo Srednja vas v Bohinju

za gostinsko-namestitveni objekt Koča na Uskovnici ter TD Bled za zglodno urejenost kraja in spodbujanje akcij urejanja okolja.

Priznanja so podelili tudi dolgoletnim članom turističnih društev. Prejeli so jih: dr. Jan Bizjak in Anamarija Jakopič iz TD Bled, Jernej Kosmač (TD Plac Tržič), Danilo Flis (TD Kokrica), Niko Peternelj (TD Davča), Tomaž Bregant (TD Gorje), Klavdija Škulj (KTD Zali Log), Matjaž Podlipnik (TD Dovje Mojstrana), Davorin Bernard (TD Bohinjska Bela), Meri Erjavec in Miro Peternelj iz TD Šenčur ter Vita Dolenc (TD Železniki).

Priznanje za najlepše gorenjske nageljne so si prislužili Anton Potočnik iz Begunj, Dorica Kržišnik z Lančovega, Anka Vodnik iz Gorenje Žetne ter Jaka Kustrle iz vasi Studor v Bohinju. Matejo Reš so za vrt okusov v Gorjah nagradili s priznanjem za naj vrt, na predlog TD Bled pa je bilo letos izbrano tudi naj drevo. To je platana pri Vili Prešeren na Bledu, za katero skrbijo delavci Infrastrukture Bled.

Priznanja Gorenjske turistične zveze za leto 2023 so prejela turistična društva Železniki, Naklo in Gorje. / Foto: Tina Dokl

Previdnost pri potovanjih v tujino

Ministrstvo za zunanje zadeve državljanom, ki nameravajo potovati v tujino oziroma so že tam, svetuje, naj bodo posebej pozorni na svojo varnost.

URŠKA PETERNEL

Kranj – Bližajo se krompirjeve počitnice, ko marsikdo namerava odpotovati v tujino. Zaradi razmer na Bližnjem vzhodu in v povezavi z dogodki v Franciji ter Belgiji ministrstvo za zunanje zadeve državljanom, ki v naslednjih dneh in tednih nameravajo potovati v tujino oz. so že tam, svetuje, naj bodo še posebej previdni ter pozorni

na svojo varnost. »Izogibajte se območjem morebitnih protestov, upoštevajte navodila lokalnih varnostnih organov in redno preverjajte

stanje na območjih, kamor potujete. Dodatno pozornost namenajte tudi turistično priljubljenim krajem, kjer se zbira večje število ljudi,«

Na spletni strani ministrstva za zunanje zadeve je mogoče za vsako državo posebej preveriti, kako varno je potovanje tja. Med državami, za katere svetujejo povišano stopnjo previdnosti, zlasti v nekaterih predelih, sta tudi med Slovenci priljubljena Egipt in Jordanija.

opozarjajo. Vsem, ki potujejo, tudi svetujejo, naj svoje potovanje najavijo po spletnem obrazcu, ki je na voljo na spletni strani ministrstva za zunanje zadeve. To priporočajo zlasti pred potovanji v države, kjer so varnostna tveganja večja, in v primeru, ko potniki nameravajo obiskati tuja gorstva. S tem namreč olajšajo izvajanje morebitne konzularne zaščite v primeru kakršnihkoli težav.

k

KOMENTAR
NIKA TOPORIŠ

Čigava je odgovornost

V času enormne digitalizacije in poplave novic je smiselno razmišljati o tem, kako usposobljeni smo, da krmarimo skozi informacije in razlikujemo med kredibilnimi ter nekredibilnimi viri. Sploh za mlajše generacije se vse pre pogosto postavlja, da zgolj zato, ker so rojeni v čas, kjer vladajo zasloni, in ne v čas »bundesliga pričesk«, obvladajo virtualne svetove in vedo, kje se lahko ujamejo v pasti kibernetičnih prostorov. Vendar raziskave kažejo, da mlajše generacije zdaj bolj kot kadarkoli prej potrebujejo usmeritev in nekoga, da jim pokaže pravo pot oziroma jih nauči, kako delovati v svetu, ki je vse prej kot enostaven. Na tej točki velja razmišljati, kdo bi lahko naredil več, da bi bili otroci bolj izobraženi na področju medijskega in tehnološkega sveta in bi posledično lahko postali aktivni državljani, ki razmišljajo s svojo glavo ter sprejemajo odgovorne odločitve.

Osnovnošolski sistem se medijskega izobraževanja loteva na dva načina: s tehnološkega vidika preko predmeta računalništvo in s tradicionalnega vidika preko predmeta vzgoja za medije. Kljub temu pa glavni problem ostaja, da sta oba predmeta del izbirnega kurikula, kar v praksi pomeni, da se otrokom ni treba odločiti zanj. In posledično ne moremo govoriti o tem, da so mlajše generacije opremljene s kompetenca-

mi, ki jih potrebujejo v visoko digitalizirani družbi. Nekateri otroci in mladostniki že ..., vendar pomanjkanje formalne edukacijske politike, ki bi medjsko in tehnološko izobraževanje pozicionirala v obvezni predmet kurikulumu, področje medijske in digitalne pismenosti prepušča angažiranosti otrok, učiteljev in domačega okolja, kar pa je lahko problematično, saj vsi ne prepoznajo, kako pomembna za prihodnost so znanja omenjenih področij.

V šolah je sicer precej priložnosti, da se otroci vpletajo v medijski svet in pridobijo širše razumevanje tehnoloških procesov, vendar po pogovoru z nekaterimi ravnatelji, učitelji in starši lahko vidimo, da gre pri tvorjenju medijske in digitalne pismenosti za teniški dvoboj vpletenih. Odgovornost se prelaga, vsak misli, da bi za to moral poskrbeti nekdo drug, in kaj hitro se zgodi, da odgovornost vseh postane odgovornost nikogar.

Za kakovostno izobrazbo mladih tudi na področju medijev in digitalnega sveta bodo vsi vpleteni – starši, šolniki in tisti v političnih vodah – morali prepoznati, da je za prihodnost učečih se generacij nujno sodelovanje in poglobljeno razmišljanje o tem, kaj potrebujejo. Hitro spreminjajoči se svet namreč konstantno zahteva usvajanje novih znanj in kompetenc, česar pa trenutna okolelost učnega načrta ne omogoča in ga na nek način celo zavira.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Urška Peternel, Simon Šubic

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Alenka Brun, Ana Jagodic Dolžan, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Maša Likosar, Klara Mrak, Urška Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič

stalni sodelavci:
Jože Košnjek, Cveto Zaplotnik, Miha Naglič

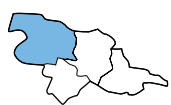
OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilovor Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek, petek, od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Proračun za dve leti Mobilni heroji na terenu

Blejski svetniki so na septembrski seji v prvem branju sprejeli proračuna za leti 2024 in 2025.

MAŠA LIKOSAR

Bled – V obeh letih je predvidenih dobrih 18 milijonov prihodkov in dobrih 20 milijonov odhodkov. Kot je pojasnil blejski župan Anton Mežan, se osredotočajo na investicije v teku in v infrastrukturni razvoj. Med drugim so zagotovili sredstva za projekte, kjer sodelujejo kot sofinancerji. To so gradnja južne razbremenilne ceste Bled in kolesarske povezave med Bledom in Bohinjem ter dozidava Zdravstvenega doma Bled. »Prva faza južne razbremenilne ceste teče po načrtih, predvidoma maja oziroma junija prihodnje leto bo dokončana. Prizadevali si bomo, da bi temu takoj sledila druga faza, a kot kaže, se najverjetneje ne bo nadaljevala neposredno, saj dokumentacija za pridobitev gradbenega dovoljenja še ni pripravljena. Če država ne bo zagotovila denarja, bo Občina Bled pomagala na način, da bo sofinanciranje zgotovila v

začetno fazo, torej v pripravo dokumentacije. A po zadnjih podatkih naj bi država projekt JRC uvrstila v proračun,« je povedal župan.

Med pomembnimi projekti sta tudi Izletniška cesta v Ribnem, ki se že gradi in bo vzela nekaj več kot 800 tisoč evrov, ter infrastruktura v Bodeščah, kjer je plaz odnesel cesto, za obnovo pa bodo namenili okoli 1,5 milijona evrov. Predvidoma v prihodnjem letu bo obnovljen tudi poškodovan pločnik na Mlinem, čigar vrednost je ocenjena na pol milijona evrov. Po besedah župana je trenutno v pripravi razpis za izbiro izvajalca. »Želimo si izvajalca, ki bo pločnik saniral v čim krajšem času, saj gre za zelo pretočno območje, ki poteka ob glavni cesti proti Bohinju.« Med prioritetskimi nalogami ostaja tudi gradnja nove blejske osnovne šole, v prihodnjem proračunskem letu pa so predvidena sredstva za pripravo projektne dokumentacije.

Mladi hokejisti pomagali odstranjevati mulj

URŠKA PETERNEL

Jesenice – V avgustovskih poplavah je voda zalila tudi kletne prostore Mladinskega centra Jesenice. Po pomoči gasilcev, ki so že naslednji dan priskočili na pomoč in iz kleti prečrpali vodo, je v kleti ostala velika količina mulja, ki se počasi suši. V septembru so začeli delovne akcije odstranjevanja mulja

in zaposlenim v Mladinskem centru Jesenice oziroma Zavodu za šport Jesenice so pred dnevi na pomoč priskočili hokejisti ekipe U19 in druge članske ekipe HD mladi – Jesenice. Mladi športniki so zavihali rokave in odstranili kar nekaj mulja. »Skupaj smo dokazali, da smo močni ne samo na ledu, ampak tudi v skupnosti.« so ob tem poudarili.

Pomagajo mladim staršem

Fundacija Boštjana Bandlja bo plačala novembrske vrtčevske oskrbnine za deset tisoč slovenskih otrok. Zanimanje staršev je bilo ogromno.

ANA ŠUBIC

Kranj – Včeraj se je iztekel razpis fundacije podjetnika in enega najbogatejših Slovencev Boštjana Bandlja, v kateri so se tako kot lani odločili s plačilom enomesečne oskrbnine za vrtec pomagati mladim staršem. V skladu z razpisom, ki so ga odprli 28. septembra, bodo plačali do 10 tisoč novembrskih oskrbnin, a so toliko prijavi staršev prejeli že v manj kot štirih urah, do začetka tega tedna pa 18 tisoč. Za primerjavo: lani so na 10 tisoč vlog

čakali skoraj teden dni. »Pričakovali smo, da bo letos več prijavi, saj je projekt zdaj že poznan, vseeno pa nas je tako hiter odziv presenetil,« pravi predsednica fundacije Nina Bandelj.

Poudarila je, da so se za pomoč mladim staršem odločili, ker so v življenjskem obdobju, ko so njihove družine obremenjene z večjimi finančnimi izdatki, sami pa so na začetku poklicne poti in večinoma niso podprti z drugimi oblikami pomoči. Donacija ni vezana na socialni položaj družine, pač pa

so se lahko zanjo potegovali vsi starši, rojeni leta 1990 ali kasneje, prošnje pa obravnavajo po vrstnem redu. Lani je fundacija v 391 slovenskih vrtcih poravnala 10317 oskrbnin v vrednosti blizu dveh milijonov evrov, od tega na Gorenjskem 1228 v vrednosti blizu 240 tisoč evrov.

V Vrtcu Medvode je po podatkih ravnateljice Romane Epih, ki je tudi predsednica Združenja ravnateljic vrtcev Slovenije, fundacija lani plačala 84 oskrbnin v znesku 13269 evrov, letos pa je vlogo oddalo deset staršev.

Delavnico so imeli tudi v Kranjski Gori, v učilnici tamkajšnje šole.

sporočilo dodamo prilogo, kako si nastavimo Viber, kako npr. hčerki v Nemčijo pošljemo sliko z uporabo WhatsAppa, pa tudi o uporabi storitev, kot sta eZdravje in mobilna banka.

Udeležencem delavnice v Kranjski Gori Izidor Podgornik je povedal, da bi rad nagradil svoje osnovno poznavanje uporabe pametnega telefona, med drugim, kako se vnašajo slike in uporablja QR koda ... Sonja Čebašek zna uporabljati elektronsko pošto, internet, a bi rada vse potrebno za današnji čas še bolj izpopolnila. Blaž Perdijič se telefonira s pametnim telefonom, zna poslati sporočilo, ne pa tudi slike. Doslej še ni uporabljal Facebooka in interneta, zato se mu je zdela delavnica zelo

koristna. »Karkoli potrebuješ, kamorkoli greš, vsak ti reče: poglej na internet,« je dejal Perdijič z veliko volje, da tudi to usvoji.

Starejši so vedoželjni in se želijo izobraževati

Ne samo v Kranjski Gori, kjer so delavnico imeli v tamkajšnji osnovni šoli, tudi drugje po Gorenjskem

Nabor vprašan je zelo raznolik, denimo kako shranimo telefonsko številko v imenik, kako elektronskemu sporočilu dodamo prilogo, kako si nastavimo Viber, kako npr. hčerki v Nemčijo pošljemo sliko z uporabo WhatsAppa ...

so Mobilni heroji že obiskali nekaj krajev. Istega dopoldneva so bili tako tudi na Jesenicah. Garafol je povedal,

da je veliko interesa, da so starejši vedoželjni in se želijo izobraževati. »Sami nam večkrat povedo, da ko se nečesa naučijo in potem to uporabljajo, jih še kako izpopolnjuje,« je dejal.

S projektom Mobilni heroji so na terenu že od junija in bodo še vse do konca novembra. »Samo v septembru smo obiskali več kot

trideset lokacij in imeli več kot šeststo udeležencev po celi Sloveniji,« je še povedal Garafol.

volje staršev, so pa zelo veseli tisti, ki imajo vlogo odobreno. Obvestilo o razpisu so objavili na spletni strani zavoda, oglasnih deskah enot in v e-igralnicah. Podatka o tem, koliko staršev je oddalo vlogo, nima,

Starši, ki bodo med prvimi desetstičimi prejeli odobritev vloge, bodo do 25. oktobra imeli čas skleniti pogodbo o donaciji. »Na podlagi lanskim izkušenj predvidevamo, da tega ne bodo storili vsi. Prav tako nekateri

Lani je fundacija v 391 slovenskih vrtcih poravnala 10317 oskrbnin v vrednosti blizu dveh milijonov evrov, od tega na Gorenjskem 1228 v vrednosti blizu 240 tisoč evrov.

je pa lani fundacija v Kranjskih vrtcih pokrila oskrbnino za 138 otrok v vrednosti 27262 evrov. »Gre za čudovito gesto, ki nagovarja mlade starše. V današnjem času jim pride vsaka pomoč prav ne glede na socialno-ekonomski status,« je poudarila Kežarjeva.

starši ločeno oddajo dve vloge za istega otroka ali naknadno ugotovijo, da imajo letos brezplačen vrtec. Vse to so razlogi, zaradi katerih predvidevamo, da bo 26. oktobra na voljo še nekaj mest, zagotovo pa ne dovolj za vse prijavljene,« je pojasnila Nina Bandelj.

Proti obvoznici in širitvi stadiona

1. stran

»Leta 2014 sploh vedeli niste, da se sprejema OPN, ker če bi vedeli, bi zagotovo že takrat šli vsi pokonci,« je pojasnil. Kot je napovedal, bo občina izvedla še dodatno javno razgrnitev, ki je sicer zakon ne zahteva, da bodo občani seznanjeni, kakšen bo končni predlog sprememb OPN, ki ga bo v obravnavo prejel mestni svet.

O severni obvoznici

Glede severne obvoznice je župan povedal, da je obstoječa trasa zanjo rezervirana že od leta 2010, Krajevna skupnost Primskovo pa je leta 2016 podala pobudo, da se premakne severneje, čez

Rupovško polje. »Dam pa vam besedo, da te pobude ne bomo dali naprej, ker smo dobili namig, da ta severna obvoznica ne bo šla skozi pri vseh 27 soglasoda-

Župan Matjaž Rakovec je napovedal, da bodo v Kranju čez dve, tri leta sprejemali t. i. zeleni OPN, ki ga bodo očistili vsega, kar je nepotrebno in kar ima velik vpliv na naravo.

jalcih. Obstoječa trasa pa je še vedno notri in za obstoječo traso ni nihče dal pobude, a tudi moja ideja je, da se umakne. Ideja je, da se trasa severne obvoznice od Vrtača na Primskovem do Jezerske ceste pusti, drugi del obvoznice pa bi šel samo od Bleiweissove ceste do Koroške

ceste, kjer se gre v Struževu. Tam je predvidena umešitev gorenjske bolnišnice, tudi novega doma za upokojenca in nov zdravstveni dom,« je dejal župan, ki

meni, da se nikoli niti ne bi našlo zadosti denarja za viadukt čez kanjon Kokre.

O širitvi športnega parka

Nasprotno od krajanov pa župan podpira širitev športnega parka Stanka Mlakarja. Dejal je: »Dejstvo je, da Kranj potrebuje nove športne objekte. V Kranju bo v štirih letih zgrajenih tisoč novih stanovanj, zaživele bodo mlade družine, mladi pa potrebujejo športne površine.«

Krajanji so na drugi strani opozorili, da je Rupovško polje že zdaj namenjeno rekreaciji številnih občanov in da bi bilo treba športne površine tudi iz urbanističnega in prometnega vidika razpršiti na več lokacij po občini in jih ne koncentrirati le na eni lokaciji. »Tukaj imamo atletiko, nogomet, plavanje, hokej in tenis, vse na eni lokaciji. Če to damo na več lokacij, menim, da bo tisti, ki

Kmet Janez Strupi: »Imam vso zemljo nasproti stadiona in ne vem, kaj bi naredil, če mi enkrat to gre.« / Foto: Gorazd Kavčič

ga bo posamezen šport zanimal, tudi gravitiral na tisti konec Kranja, na ta način pa lahko razbremenimo območja,« je povedal Anže Zaslaznik. Župan je odgovoril, da so v Kranju po veljavnem

igrišču zgraditi nova parkirišča, urediti nove komunikacijske poti. Kranj ni tako velik, da bi si lahko privoščil imeti velik stadion še na drugi strani, ker imamo pre malo zazidljivih površin.«

in promet, odgovoril, da je bila v okviru celovitih prometnih rešitev predvidena severna obvoznica. Če te ne bo, se bodo uporabljale obstoječe cestne povezave, ob tem pa bo MOK spodbujala uporabo javnega prometa in druge oblike trajnostne mobilnosti.

Oglasil se je tudi kmet Janez Strupi z Rupe in poudaril, da svojih zemljišč na Rupovškem polju noče prodati. »Imam dva otroke, oba sta zagnana, da bosta kmetovala. In na ta način moja kmetija in moj rod propade. Dejansko imam vso zemljo nasproti stadiona in ne vem, kaj bi naredil, če mi enkrat to gre.«

Na srečanju so krajanji spraševali tudi o zaščiti in urejanju kanjona reke Kokre, gradnji kanalizacije na Velikem hribu in Rupi, odstranjevanju vrtičkov, enosmerni prometni ureditvi in regulacijskih linijah ob cestah ...

OPN zemljišča, namenjena za športne površine, pri kranjskem stadionu. »Če bomo razpršili vsa ta športna igrišča, bomo morali pri vsakem takem športnem

Na vprašanje krajanke, kako bodo razbremenjevali promet pri športnem parku ob njegovi morebitni širitvi, je Marko Čehovin, vodja gospodarske dejavnosti

Iztok Prezelj (desno) iz civilne iniciative Zeleno srce Kranja: »Brez nas enostavno ne bo šlo. Teh 1800 podpisov lahko povečamo na štiri tisoč podpisov.« / Foto: Gorazd Kavčič

Največ sredstev za kulturni dom

Občina Gorenja vas - Poljane v proračunu za prihodnje leto načrtuje 13,4 milijona evrov prihodkov, odhodki naj bi znašali 14,4 milijona evrov.

MATEJA RANT

Gorenja vas – Za investicije naj bi v prihodnjem letu namenili 6,6 milijona evrov oziroma slabih 46 odstotkov proračuna, je pojasnila Katarina Dolenc, ki je na občini pristojna za proračun in finance. Največ sredstev zagotavljajo za gradnjo kulturnega doma v Poljanah, in sicer 1,5 milijona evrov, pri katerem računajo tudi na sredstva Eko sklada v višini 445 tisoč evrov. Med večjimi investicijami pa je Katarina Dolenc omenila še vodovod

Kopačnica in Gorenje Brdo, za katerega je predviden milijon evrov, in modelni park Gorenja vas - Mali Velikan, za katerega so zagotovili 353 tisoč evrov. Za tekoče odhodke in transferje pa bodo največ namenili za dnevno varstvo in vzgojo, in sicer 1,6 milijona evrov, za prevoze otrok 579 tisoč evrov in za zimsko službo 558 tisoč evrov.

Prihodkov v proračunu za prihodnje leto načrtujejo 13,4 milijona evrov, največ iz naslova dohodnine, in sicer 7,4 milijona evrov. Med

večjimi prihodki, ki jih načrtujejo v prihodnjem letu, je Katarina Dolenc omenila še nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v višini 400 tisoč evrov, med nedavnimi prihodki pa največ sredstev pričakujejo od režijskega obrata, in sicer 900 tisoč evrov. Med transfernimi prihodki iz državnega proračuna največ pričakujejo za investicije, in sicer naj bi prejeli 574 tisoč evrov. Za novo turistično atrakcijo v občini, to je modelni park Gorenja vas - Mali Velikan, bo ministrstvo za gospodarstvo,

turizem in šport namenilo 232 tisoč evrov, 213 tisoč naj bi prejeli za sanacijo plazov Smoldno-Poljane-Gabrška gora s strani ministrstva za naravne vire in prostor, 108 tisoč evrov naj bi jim ministrstvo za zdravje namenilo za ureditev novih ambulant družinske medicine v zdravstvenem domu v Gorenji vasi. Za uravnoteženost in razvitost občin naj bi prejeli še 957 tisoč evrov, na milijon evrov pa so okvirno ocenili sredstva za odpravo posledic naravnih nesreč in drugih izrednih dogodkov.

Cerkljani so dobili novo trgovino

ANA JAGODIČ DOLŽAN

Cerklje – Včeraj je kupcem odprl vrata supermarket, ki ga je v Cerkljah, nasproti bencinskega servisa, zgradilo podjetje Spar Slovenija. Izvršni direktor Jure Petkovšek je dejal, da so občani dobili težko pričakovano trgovino, ki sledi sodobnim nakupovalnim trendom. »Prepričani smo, da bo s svojo bogato ponudbo izdelkov in prijetnim ambientom ter uigrano ekipo zaposlenih zadovoljila želje ter pričakovanja krajanov,« je dodal.

Ob slovesnem dogodku so v podjetju tudi poudarili, da je bila poslovalnica, ki ima nekaj več kot tisoč kvadratnih metrov površine, zgrajena v petih mesecih ter v skladu z najmodernejšim konceptom, ki ga imajo vse njihove nove trgovine. Izvajalec je bilo gradbeno podjetje Tosidos, investicija pa je vključevala tudi izgradnjo novega krožišča, ki

bo omogočalo lažji in varnejši dostop. Pred supermarketom je 57 parkirnih mest, za električna vozila je na voljo e-polnilnica Megatel. Kot so še pojasnili, so trajnostne rešitve upoštevali tudi pri gradnji trgovine, v kateri bo zaposlenih 22 ljudi.

Odprtje so popestrili z degustacijami in nagradnimi igrami, kupce, ki so z radovednostjo in mnenjem, da je pridobitev dobrodošla, napolnili prizorišče živahnega dogajanja, pa so tudi povabili, naj glasujejo o znesku donacije, ki jo bo podjetje Spar Slovenija namenilo trem lokalnim organizacijam: Prostovoljnemu gasilskemu društvu Cerklje za nakup gasilske opreme, Osnovni šoli Davorina Jenka, ki bo denar porabila za sanacijo po poplavih, ter Družinskemu in mladinskemu centru Cerklje, v katerem bodo podprli nakup pripomočkov za vodene delavnice. Skupna višina donacije je 3.000 evrov.

Občani podali petindvajset predlogov

Železniki – Občina Železniki načrtuje participativni proračun za prihodnje leto, tretji doslej in znova v višini 74 tisoč evrov. Ob javnem pozivu so občani podali 25

projektnih predlogov, nanašajo pa se na vseh šest krajevnih skupnosti. V nadaljevanju bo komisija ocenila, kateri predlogi so primerni za izvedbo in jih bo uvrstila v

glasovanje, ki ga bodo tokrat izpeljali prvič. Doslej je namreč projekte za izvedbo izbrala komisija, po novem pa bodo o njih odločali občani. Glasovanje bo predvidoma

med 27. novembrom in 1. decembrom na spletni strani Občine Železniki, izvedeni pa bodo projekti z največ prejetimi glasovi na posameznem območju.

PREJELI SMO

PD Kranj –
žalostno

Nedavno je bil v časopisu Gorenjski glas objavljen članek z naslovom Kaj se dogaja s Kališčem. Žal se ne dogaja nič in ostareli planinski dom na Kališču v lasti PD Kranj je po zaprtju in nevdruženju čez zimo obsojen na propadanje. V članku je Primož Černilec, predsednik PD Kranj, nanizal kar nekaj izjav, kaj naj bi bili vzroki za zaprtje doma: da ljudi za delo v planinskih domovih ni več; nihče ne gre več gor, ker bi bil rad tam ali pa ker je pripaden nekemu društvu, goram ali prostovoljstvu; večinoma zanima samo še zaslužek; slika na Kališču pravzaprav odseva sliko Slovenije; ljudje res niso več kot včasih. Skratka, krivi so vsi drugi. A bolj kot berem njegove izjave, bolj se mi zdi, da opisuje samega sebe.

Z zaprtjem doma bo g. Černilec prekinil večdesetletno tradicijo, ko je bil dom odprt tudi v zimskih sezonah. Ne nazadnje je bil zaradi odprtosti doma v zimskem času ustanovljen tudi Klub ljubiteljev Kališča (KLJUKA), za katere bi se letos začela že 26. sezona zimskega obiskovanja doma. A komu mar za ljubitelje planinarjenja in Kališča, naj pač gredo drugam.

Ob svojih ugotovitvah, da ljudi za delo v planinskih domovih ni več, da nihče ne gre več gor, ker bi bil rad tam, da večinoma zanima samo še zaslužek, bi se moral g. Černilec tudi vprašati, kakšni so pogoji za delo v domu in kako visoke najemnine zahteva od najemnikov. Res bo težko najti ljudi, ki bi ob delu v domu želeli še prispevati iz svojega žepa za PD Kranj.

Tudi izjava, kako ponovno iščejo oskrbnika, je malce ironična. Prvi razpis o iskanju oskrbnika za Dom na Kališču je bil na straneh PD Kranj objavljen 3. 10. 2023, kasneje tudi na strani PZS. Zimska sezona pa naj bi se začela 1. 10. 2023. Toliko o resnosti razpisa. In potem naj se novi najemnik sam znajde, kako bo lahko zagotovil ogrevanje in oskrbo doma.

Na internetni strani PD Kranj je objavljen tudi Pravilnik pla-

ninskega društva Kranj, v katerem je kot glavna dejavnost navedeno planinstvo, povezovanje in zagotavljanje pogojev za izvajanje in razvoj planinstva v lokalnem okolju. V 11. členu je celo navedeno, da ne sme opravljati pridobitvene dejavnosti kot svojo izključno dejavnost. Žal je ravno želja po zaslužku predsednika PD Kranj, ki jo očita morebitnim najemnikom, eden od dejavnikov, ki so pripeljali do zaprtja Doma na Kališču. Da je možno tudi drugače, se lahko g. Černilec prepriča pri dveh sosednjih kočah, ki sta letos prejeli laskavi naziv naj planinska koča 2023. Seveda ju upravlja drugo planinsko društvo, ki pa je nekoč tudi bilo del PD Kranj.

G. Černilcu je v kratkem času uspelo »zapreti« vse tri planinske domove v lasti PD Kranj: Dom na Krvavcu je prodan, Dom na Ledinah se prenavlja, Dom na Kališču pa je zaprt. Bolj dosežek stečajnega upravitelja kot pa predsednika planinskega društva, ki naj bi zagotavljal pogoje za izvajanje in razvoj planinstva.

Težava pa ni samo odprtje ali zaprtje Doma na Kališču. V soboto, 7. 10. 2023, sem se podal iz vasi Mače proti Kališču. Na označeni planinski poti, za katero skrbi PD Kranj, so še vedno podrti drevesa, ki preprečujejo običajen pristop do Kališča, zato je treba čeznje splezati ali delati obhode zunaj označene poti. Ker v zadnjih nekaj dneh ni bilo neurij, domnevam, da je podrti dreve tam že dalj časa. Nikjer nisem zasledil nobene obvestila, ne na internetni strani PD Kranj in ne PZS, da je pot težje prehodna ali pa zaprta, dokler se ne odstrani ovir. Ker sem še mlajši senior, me nekaj dodatnega razgibanja ne moti. Težko pa je videti, ko se oče z otrokom na hrbtu prepisja čez takšne nepričakovane ovire.

Je res tako težko poskrbeti za varnost na planinskih poteh? Ali o njenem stanju vsaj ni izhodišče v Mačah izobesiti obvestilo, da je pot težje prehodna oz. neprehodna in da je Dom na Kališču zaprt? Žalostno.

ROMAN MASTEN,
BRITOF PRI KRANJU

Jubilej kamniških planincev

S slavnostno akademijo z naslovom Tukaj je lepo pa daleč se vidi so v petek člani kamniškega planinskega društva počastili sto trideset let delovanja društva.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Dobro uro trajajočo prireditev so obogatili s pestrim kulturnim programom. Kot je v svojem govoru dejal predsednik društva Marko Petek, so bile namreč gore vedno vir navdih številnim umetnikom in tudi s kamniškimi gorami ni bilo nič drugače. Kaj danes predstavlja Planinsko društvo Kamnik, pa so na hudomušen način predstavili v kratkem filmu, v katerem se nadobudna mlada planinca »sprehoda« med različnimi odseki, ki danes tvorijo skupnost, ki tudi po 130 letih ostaja še kako živa.

»Sto trideset let presega življenjsko dobo posameznika. Za to so bile potrebne generacije, ki so predajale svoje znanje in izkušnje, da na njih še danes gradimo in izvajamo svoje aktivnosti, kot so denimo obnove koč. V preteklih letih nam je namreč uspelo obnoviti obe koči, kar je za društvo, ki temelji na prostovoljstvu, precej velik dosežek,« je med drugim povedal predsednik društva Marko Petek, ki je iz rok predsednika Planinske zveze Slovenije prejel tudi svečano listino, najvišje priznanje PZS, ki ga je ob visokem jubileju prejelo kamniško društvo.

Slavnostni govornik je bil prof. dr. Igor Škamperle. / Foto: Aleš Senožetnik

Slavnostni govornik na prireditvi je bil sicer profesor na ljubljanski Filozofski fakulteti dr. Igor Škamperle, ki je v svojem govoru ome-

se lahko spomnimo, da nam prav naravna krajina s svojimi posebnostmi, malim in velikim bogastvom človeških pripovedi, znamenj in

v ta mozaik dodalo tudi kamniško društvo.

Korenine kamniškega planinskega društva sicer segajo daleč v 19. stoletje in se kažejo v različnih akcijah, srečanjih in prireditvah, 19. julija 1893 pa je bilo ustanovljeno kot prva podružnica Slovenskega planinskega društva. Prvi predsednik je postal takratni župan Josip Močnik, združevalo pa je še druge pomembne kamniške veljake. Danes kamniško društvo šteje za tretje največje v Planinski zvezi Slovenije.

Ob jubileju je izšel tudi zbornik Sto trideset let močne tradicije, ki na nekaj več kot 250 straneh prinaša obilo zanimivega branja tako o preteklosti kot tudi o današnjem času in delovanju društva.

nil različne vidike obiskovanja gora. »V sodobnem času, ko tehnična in virtualna realnost postajata vse bolj invazivni in prodirata na vsa področja našega življenja,

simbolov /.../ pomaga ohranjati živ spomin, ki je steber tako osebnosti kot kolektivne identitete,« je med drugim poudaril Škamperle in dodal, da je pomemben delček

Ema Klinec bo častna občanka

MATEJA RANT

Gorenja vas – Občinski svetniki so na zadnji seji potrdili tudi predlog občinskih priznanj za letošnje leto. Podelili bodo pet priznanj, med drugim naziv častne občanke Emi Klinec za izjemne uspehe v ženskem skakalnem športu. Bronasta priznanja pa bodo prejeli: Aleš Hren za uspehe in promocijo cestnega kolesarstva, Gasilsko

poveljstvo občine za uspešno usklajevanje aktivnosti v občini ob poplavih, Kulturno društvo dr. Ivan Tavčar Poljane za izvedbo kulturnih dogodkov v Tavčarjevem letu in Turistično društvo Stari vrh za izvedbo sklopa dogodkov pod naslovom 50 pomladi filma Cvetje v jeseni.

Kot je dejala predsednica občinske komisije za priznanja Tadeja Šubic, so imeli letos zanimivo nalogo

prav zaradi predloga za častno občanko. Tudi člani komisije, tako kot na seji nekateri svetniki, so imeli pomisleke predvsem zaradi mladosti Eme Klinec. »A kljub temu smo se strinjali, da ne moremo tehtati morebitnih prihodnjih uspehov in mladosti, saj je dane možnosti izkoristila v polni meri in kot prva ženska preskočila magično mejo dvesto metrov. To je bilo prvič in edinkrat.« Ker je

šlo torej za enkratni športni dosežek, je to odločilo, da se niso odločili za načelo postopnosti, torej da bi ji najprej podelili bronasto priznanje, ampak si tudi po mnenju večine občinskih svetnikov in župana Milana Čadeža zasluži naziv častne občanke. »To je priznanje za prvo žensko, ki je poletela čez dvesto metrov, nobene več ne bo. Še premalo smo ponosni na to,« je poudaril župan.

Zbrali dobrih deset tisočakov

Kamnik – Končni znesek, ki so ga z dobrodelno dražbo in prodajo umetniških del zbrali v Galeriji Miha Maleš v Kamniku, znaša 10.150 evrov. Sredstva sta pobudnica akcije Saša Bučan iz Medobčinskega muzeja Kamnik in predstavnik soorganizatorjev Matevž Bergant, predsednik Lions kluba Kamnik, prejšnji teden predala predsedniku Gorske reševalne službe Kamnik Jerneju Lanišku. Kamniški gorski reševalci bodo zbrana sredstva namenili za obnovo prostorov in nakup opreme, ki so ju uničile avgustovske poplave.

Obdarili stanovalce domov starejših

Kranj – Predstavnik Rdečega križa Slovenije – Območnega združenja (RKS OZ) Kranj so v oktobru, ko zaznamujemo tudi mednarodni dan starejših, obdarili stanovalce domov za starejše v Kranju, Preddvoru, Naklem in Cerkljah. Skupno več kot 620 stanovalcem so dostavili darila, ki jih bodo malo razvedrila. Hkrati so jim zaželeli še mnogo srečnih in zdravih let ter da se prihodnje leto spet srečajo.

Novo vozilo za prostoferje

Medvode – V občini Medvode so pretekli teden v uporabo predali novo vozilo, ki bo s pomočjo prostovoljnih voznikov oz. prostoferjev še naprej omogočalo starejšim občanom brezplačne prevoze do zdravniške oskrbe, javnih ustanov, trgovine, pokopališča ... Srečanja s prostovoljci se je udeležila tudi podžupanja Medvod Mojca Murnik, ki se jim je v imenu občine zahvalila za številne ure, ki jih namenjajo skrbi za starejše soobčane. Število prevozov se povečuje. Prvo leto so jih opravili 53, leto kasneje 284, lani 292, v letošnjem letu pa do začetka oktobra že več kot 300. Trenutno sodeluje osem aktivnih voznikov, ki prostovoljno opravljajo prevoze, vabijo pa tudi še nove. Projekt Prostofer v Medvodah koordinira Javni zavod Sotočje Medvode.

Do začetka oktobra so prostoferji v Medvodah opravili že več kot tristo prevozov. Odslej bodo uporabljali novo vozilo. / Foto: Maja Bertonec

Ker veš, kaj ješ

Center Stonoga že deset let povezuje ponudnike in kupce lokalne, večinoma ekološko pridelane hrane.

ANA JAGODIČ DOŽAN

Šmartno – Najprej so bili za-
bojčki in kanglice. Napolnje-
ni z zelenjavo, sadjem in iz-
delki iz lokalnega okolja so
čakali na prevzem v objek-
tu za Gostilno Krištof, v nek-
danji vaški mlekarni, ki jo je
Tomaž Bolka preuredil v Sh-
rambo. Zdaj so v Predosljah
redna srečanja ponudnikov
in kupcev, praviloma na 14
dni, ko je sezona na vrhun-
cu, pa se zgodijo tudi vmes.

Stonogina tržnica – uved-
li so jo pred sedmimi leti –
se je razvila iz ideje o samo-
oskrbi, iz razmišljanja, kako
podpreti pridelovalce, še po-
sebnost manjše, in omogoči-
ti kratko dobavno pot, nam
je razložil Tomaž. Seme za
sistem skupinskega naroča-
nja s pošteno ceno za kup-
ce in pravičnim plačilom za
pridelovalce sta pomagala
posejati še ekološka kmeto-
valca Primož Krišelj in Bo-
ris Fras.

Deset let kasneje Center
Stonoga, zavod za povezova-
nje in medgeneracijsko so-
delovanje, ki deluje kot so-
cialno podjetje, sodeluje z
več kot tridesetimi ponu-
dniki pridelkov in proizvo-
dov, predvsem iz Gorenj-
ske. »Ker je bilo med kupci
povpraševanje, smo se ozrli
tudi nekaj kilometrov naok-
rog, sezonske pridelke tako
na primer dobivamo iz Go-
riških brd, Ankarana ...« je
razložila Smiljana Vončina

Tomaž Bolka v novi kuhinji pod Krvavcem, kjer je uresničil idejo o razširitvi gostinske ponudbe na eko resort z glamping hiškami / Foto: Tina Dokl

Ekipa Stonoge: Gaber, Smiljana, Primož, Žiga / Foto: Tina Dokl

Sredi oktobra je na Stonoginem dnevu dišalo tudi po pečenem kostanju. / Foto: Tina Dokl

Slavec. Kupcev je po bese-
dah sogovornice med petsto
in šeststo, koliko jih obišče
posamezni Stonogin dan –
tako imenujejo tržnico – je
odvisno od letnega časa. Žan
Kuralt je med obiskovalci
že nekaj let. »Zdi se mi po-
membno, da hrana ne pre-
potuje pol sveta ali pol Evro-
pe, da pride do mene,« je
povedal, ko smo ga zmotili
med prevzemom naročene-
ga. »Kupcem omogočamo,
da v kratkem času dobijo ti-
sto, kar želijo, poleg tega že
pred obiskom tržnice vedo,
kaj bo na voljo. Prideloval-
cem zaradi naročanja ni tre-
ba ugibati, koliko pripelja-
ti na našo tržnico, vsekakor
pa je tudi zanje pomembna
časovna komponenta,« je
pojasnila Smiljana Vončina
Slavec.

Praznični Stonogin dan

Ob deseti obletnici so
povabili v Šmartno pri
Cerkljah, kjer Tomaž Bol-
ka nadgrajuje tradicijo go-
stinstva z Eco glamping re-
sortom Krištof. Na mizah so
na prevzem čakali zelenjava,
sadje, kruh, moka, kaša, čaj,
testenine, sokovi ... K živah-
nemu utripu so prispevale
degustacije, pečen kostanj,
mošt, zvoki harmonike, ot-
roci so lahko jahali oslička.

Pri mizi Kmetije Štirn so
obiskovalci okušali drnuljin
sirup, s katerim so to jesen
dopolnili nabor zeliščnih

napitkov. »Kupci nas vsake
toliko časa vprašajo, ali ima-
mo kaj novega,« se je nas-
mehnila Dragica Štirn in
razložila, da drnulje spomi-
njajo na olive, imajo ogrom-
no vitamina C, uravnava jo
kislino v želodcu ... S Stono-
go (in Tomažem) sodeluje že
dolgo. »Veliko nam pomeni,
da smo dobili priložnost za
prodajo naših izdelkov in da
se nam ni treba ukvarjati z
organizacijo. To je še poseb-
no pomembno, ko si na za-
četku ali če si manjši ponu-
dnik. Hvaležni smo, da so
začeli ta projekt.«

Jelena Justin, ki bralcem
Gorenjskega glasa odstira
čare planin in gora, je pri-
šla po sir, mandarine, postr-
vi ... Zaupala nam je tudi,
da je Stonogino tržnico za-
čela obiskovati letos. »Mo-
ram priznati, da prej nisem
vedela zanjo. (smeh) Gre za
odlično idejo, saj na enem

mestu dobiš stvari, za kate-
re veš, da so ekološko pri-
delane, da so okusne, dob-
re, zdrave. Upam, da bodo
vztrajali še nadaljnjih deset
in več let.«

Mandarine je pripeljal
Valter Dugandžić, poleg
rumenega zlata, kot je po-
imenoval sveže obrane sa-
deže, pa še granatna jabol-
ka in fige. »Naše sadje je ne-
škropljeno, kupci to cenijo,
zelo dobro so ga sprejeli,« je
bil zadovoljen sogovornik iz
Komina na Hrvaškem, ki je
med ponudniki, kot nam je
še povedal, že sedem let.

Praznični Stonogin dan
je privabil tudi domačine,
občane Cerkelj. »Mi zele-
njava in sadje v glavnem
pridelamo sami. Mogoče pa
bom kdaj naročila kaj dru-
gega, ideja se mi zdi zani-
miva,« je dejala Andreja
Štern ob pogledu na razno-
vrstno ponudbo.

koncert enega najbolj priznanih
svetovnih pianistov

Lovro
Pogorelić
klavirski koncert

sobota, 4. 11.
ob 19.00

LINHARTOVA
DVORANA
RADOVLJICA

prodaja vstopnic na blagajni Linhartove dvorane
in na spletu: www.ld-radovljica.si

12. MEDNARODNI FESTIVAL
LIKOVNIH UMETNOSTI
KRANJ – ZDSLJ
5. 10. – 4. 11. 2023

ri ba
intimni zapis in temelj
likovnega ustvarjanja

Uvod pripada veleslalomistom

Prihodnji konec tedna novo sezono svetovnega pokala začenjajo alpski smučarji.

MAJA BERTONCELJ

Ljubljana – Tradicionalni uvod bo na ledeniku Rettenbach nad Söldnom v Avstriji s tekmama v veleslalomu. Slovenijo bodo zastopali Ana Bucik, Neja Dvornik, Andreja Slokar, Rok Ažnoh, Štefan Hadalin in Žan Kranjec. V ponedeljek so predstavili svoje načrte in se ozrli na dosedanje priprave. Že na uvodu želijo poseči po samem vrhu. Dekleta se bodo zanj borila v soboto, 28. oktobra, fantje dan kasneje.

Žan Kranjec že komaj čaka začetek nove sezone.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Pomanjkanje snega

Kranjec je v Söldnu že trikrat stal na stopničkah, tudi lani, ko je bil drugi. Lanska sezona je bila doslej najboljša v njegovi karieri. V skupnem seštevku veleslalomajo je končal na tretjem mestu. Ne želi govoriti o vlogi favorita. »Vseeno mi je, kako me vidijo drugi. Že dolgo sem v veleslalomskem vrhu. V Söldnu sem že velikokrat tekmoval in poznam stvari, kako tečejo. V pripravljalnem obdobju sem imel sicer kar nekaj nihanj in težav

Žan Kranjec verjame, da lahko dobro tekmuje in pride visoko, povratnice Mete Hrovat na startu še ne bo.

z opremo, a sem zdaj izbral stvari, ki so že lani najboljše delovale. Mislim, da lahko zelo dobro tekmujem, na tekmi pa bomo videli, kam sodim. Verjamem, da še vedno visoko. Glava je umirjena, se pa že čuti malce nervoze

Nogometaši Triglava danes s Primorjem

Kranj – Nadaljuje se tekmovanje v nogometni Prvi ligi Telemach. V 13. krogu Domžale jutri gostijo Olimpijo (ob 20.15), Kalcer Radomlje v nedeljo čaka gostovanje pri Aluminiju. V drugi ligi kranjski Triglav danes igra doma (ob 17. uri). Nasprotnik v 14. krogu je Primorje eMundia. Razpored gorenjskih ekip v 10. krogu 3. SNL – zahod: Eltron Šenčur – Vrhnika (danes ob 18. uri), Svoboda Ljubljana – Škofja Loka, Roltek Dob – Šobec Lesce (jutri ob 15. uri), Eksist Žiri – Slovan (jutri ob 15. uri) in Kočevje – Jesenice. Jutri bodo tudi tekme 9. kroga v gorenjski nogometni ligi: Preddvor – Britof, Zarica Kranj – Sava Kranj, Naklo – Bled-Bohinj Hirter, Niko Železniki – Visoko, Polet – Kranjska Gora in Bitnje – Velesovo Cerklje.

Začenja se regionalna balinarska liga

Škofja Loka – Ta konec tedna se bo odvil uvodni del letošnje regionalne balinarske lige (RBL), ki bo potekal v dveh skupinah. V skupini Slovenija sodeluje tudi Trata, lanski zmagovalec RBL, ki se bo v domači dvorani danes ob 17. uri pomerila s Skalo, jutri ob 10. uri z Istro Poreč in ob 16. uri s Pulo, v nedeljo ob 16. uri pa še z Ilirsko Bistrico. Drugi del tekmovanja skupine Slovenija poteka v dvorani Šiška. Na zaključni turnir četverice v Beogradu med 21. in 23. novembrom napredujeta najboljši ekipi iz skupine.

Dvakrat gorenjski derbi

V Kranju so se pomerile košarkarice Triglava in Domela, v Škofji Loki pa ekipi LTH Castings in Gorenjska gradbena družba Šenčur. Zmagi sta obakrat ostali doma.

MAJA BERTONCELJ

Kranj, Škofja Loka – Petkov gorenjski obračun v 3. kolu 1. SKL za ženske med Triglavom in škofjeloškim Domekom je v Kranju prinesel visoko zmago domačink. Boljše so bile z 89 : 50 (21 : 5, 30 : 11, 20 : 16, 18 : 18), potem ko so gostje nadigrale predvsem v prvem polčasu.

Pri triglavankah, za katere je bila to prva tekma na domačem parketu v novi ligaški sezoni, je bila najuspešnejša strelka Manca Vrečer, ki je k 23 točkam dodala še devet skokov, v ekipi Domela pa z 18 točkami Urša Žibert. »Visoka zmaga je zaslužena. Vse smo postorili v prvem polčasu. Celotna ekipa je odigrala dobro. Pozitivno lahko zremo v naslednje tekme,« je povedal trener ŽKK Triglav Gašper Sluga. Kranjčanke naslednja tekma čaka jutri v Ljubljani z Ježico, Škofjeločanke pa se bodo v gosteh pomerile s Celjankami.

Izjemna tekma Ločanov

Gorenjski derbi je bil tudi v 3. kolu Lige Nova KBM. V Škofji Loki sta se v ponedeljek pomerila domači LTH Castings in Gorenjska gradbena družba Šenčur.

Škofjeločani so vodili celotno tekmo in dosegli visoko zmago, saj so bili boljši kar s 108 : 72 (28 : 17, 27 : 18, 25 : 18, 28 : 19). V ekipi zmagovalcev sta izstopala Kendall Robinson s 25 točkami (13 skokov) in Nace Freljih, ki je ob 100-odstotnem metu dosegel 22 točk. Vseh deset domačih igralcev se je vpisalo med strelce. »Veseli me, da se je zbralo toliko gledalcev. Fantastična tekma, vsi igralci so igrali na svojem maksimalnem nivoju, tako v obrambi kot v napadu. Če igramo tako, se nimamo nikogar bati. To je samo vstopnica, da treniramo še bolj in dobro igramo tudi na naslednjih tekmah,« je bil izjemne predstave ekipe vesel Luka Bassin, trener Škofjeločanov.

Gorenjska gradbena družba Šenčur je izgubila še drugi gorenjski derbi. V uvodnem kolu jih je premagal že kranjski ECE Triglav. V Škofjo Loko so prišli oslabljeni, poleg tega imajo naporen ritem tekmovanj. Pretekli teden so se posvetili nastopu v regionalnem tekmovanju in v slovenskem derbiju premagali Kansai Helios iz Domžal. Trener Miljan Pavkovič v tem ni iskal izgovorov. »Nismo bili osredotočeni, nismo imeli dovolj

Košarkarice ŽKK Triglav (v belih dresih) so visoko premagale Domel. Škofjeločanke po dolgih letih znova igrajo v prvi ligi. / Foto: Gorazd Kavčič

energije, še posebno v obrambi, nismo se borili, enostavno nismo igrali, kot smo se dogovorili,« je poudaril. Najboljši strelac je bil Matej Čibež z 11 točkami.

V 4. kolu bo danes na lestvici tretjevrščeni LTH Castings gostoval v Domžalah (ob 18.30) pri Kansai Helios

Domžale, ki so na drugem mestu, sedmi GGD Šenčur pa bo gostil Terme Olimia Podčetrtek (ob 20. uri). Igralce ECE Triglav Kranj nova tekma čaka v ponedeljek v gosteh pri ekipi Hopsi Polzela. V 3. kolu so doma izgubili s Krko (62 : 79), na lestvici so šesti.

Prvaki doma in na Hrvaškem

Slovenski bejbolski klub Kranjski lisjaki je postal prvak v prvi sezoni odprtega prvenstva Hrvaške. Osvojili so tudi slovensko državno prvenstvo.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Kranjski lisjaki so pred kratkim slavili nov velik uspeh. Najboljši so bili v prvi sezoni odprtega prvenstva Hrvaške, v katerem so bili edina povabljen tuja ekipa.

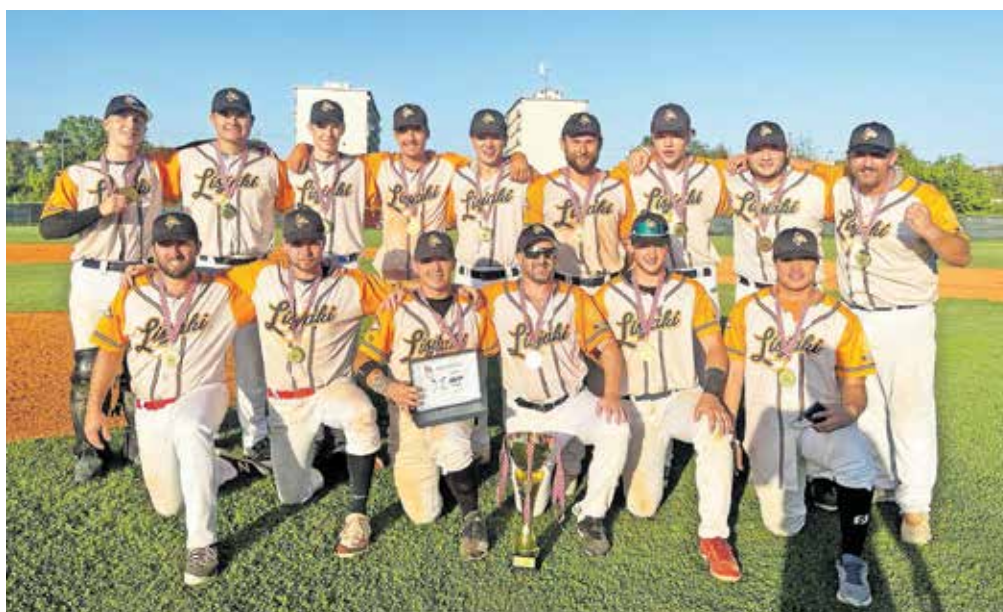
»Z veseljem smo sprejeli izziv, saj zaradi mačehovskega odnosa do tega svetovno popularnega športa, bejbol v Sloveniji umira na broke. Pred kratkim smo izgubili še edino igrišče na Gorenjskem. Trenirati smo morali začeti premišljeno

in popolnoma spremeniti koncept treninga zaradi pomanjkanja prostora. Ne glede na vse še naprej želimo biti uspešni. Ohranili smo kvaliteto in ta se je kmalu pokazala tudi v igri. V rednem delu prvenstva smo namreč šokirali Hrvate in zaključili

na prvem mestu,« so pojasnili Kranjski lisjaki.

V polfinalu in finalu so nato samo še potrdili svojo premoč in na koncu premagali še prvo ekipo hrvaškega bejbola Olimpijo Karlovac s 7 : 4. »To je ogromen dosežek našega kluba, še posebno zaradi slabih pogojev, ki jih imamo za trening,« so poudarili in dodali, da se bodo prihodnje leto ligi priključili še Slovaki in Madžari.

Kranjski lisjaki se sicer v 32-letni zgodovini kluba ponašajo kar s 14 naslovi državnih prvakov in dvakratno udeležbo na evropskem turnirju Final 8. Državni prvaki so postali tudi v letošnji sezoni s skupnim seštevkom štirih zmag in dveh porazov. V Sloveniji je sedem klubov, ki se ukvarjajo s tem športom, v članskem prvenstvu pa igrata le dva, poleg Kranjskih lisjakov še Ježica. Kranjski lisjaki so tudi letošnji pokalni zmagovalci.

Kranjski lisjaki so slavili tudi na odprtem državnem prvenstvu Hrvaške. / Foto: arhiv kluba

Odprli meroslovni park

V Skupini Lotrič Metrology so ta teden ponovno odprli vrata Meroslovnega parka v Železnikih. Odprtja so se udeležili predstavniki šestdesetih podjetij iz Slovenije in tujine.

ALEŠ SENOŽETNIK

Železniki – V selškem podjetju so v letu 2018 v Železnikih kupili nove prostore in oktobra 2018 postavili začasen razstaveni prostor z imenom Meroslovni park. V letu 2020 so prostore v Železnikih energetsko sanirali in prenovili ter tja preselili hčerinsko podjetje Lotrič Certificiranje ter razvojni oddelek podjetja Lotrič Meroslovje. Lani so v prostorih vzpostavili posodobljen laboratorij za preskušanje mask ter certificiranje proizvodov. Ta mesec pa zaključujejo prenovo dodatnega nadstropja v velikosti štiristo kvadratnih metrov, kjer bo v prihodnjem letu vzpostavljen sodoben elektro laboratorij. Te dni pa v prenovljenih prostorih poteka dogodek za poslovne partnerje in izobraževanja za zaposlene. Ob tej priložnosti so podelili tudi 132 certifikatov meroslovne odličnosti.

Na odprtju se je zbralo okoli sto trideset gostov. / Foto: Lotrič Metrology

Meroslovni park je postal prostor svetovno priznanih ponudnikov merilne opreme, in kot se je že ob prvem odprtju izrazil takratni prvi sednik državnega sveta Marko Lotrič, odgovarja na izzive četrte industrijske revolucije, ki zahteva digitalizacijo merilnih naprav in postopkov. O prihodnosti merjenja 4.0 je na sredinem dogodku razpravljalo tudi več

strokovnjakov, zbrane je nagovorila tudi direktorica podjetja Maja Brelih Lotrič, ki je poudarila pomen trajnostnih in fleksibilnih tovarn ter strategijo brez izmeta. »Nadzor kakovosti s strategijo brez napak je dolgoročna strategija. In naložbo v to bi morali razumeti kot dolgoročni učinek na ljudi, planet, dobiček in blaginjo,« je poudarila.

Direktor hčerinskega podjetja Lotrič Certificiranje

Mitja Lotrič pa je predstavil ponudbo storitev, ki jih izvajajo skladno z mednarodnimi standardi. Družba izvaja 464 metod, od tega jih je 225 akreditiranih. Cilj Skupine je sicer obvladovati 95 odstotkov vseh meroslovnih potreb.

Lotrič Metrology je v letu 2022 ustvarila 11 milijonov evrov prometa, kar predstavlja 8,5-odstotno rast v primerjavi z letom prej. Letos pričakujejo 10-odstotno rast.

DOBRO JE VEDETI

Velike razlike pri obrestnih merah za depozite

CVETO ZAPLOTNIK

Oktober je mesec varčevanja in 31. oktober svetovni dan varčevanja. V tem mesecu in na ta dan se ne dogaja nič posebnega, je pa priložnost za razmislek o varčevanju. Gospodinjstva v Sloveniji so pri varčevanju dokaj konzervativna in niso nagnjena tveganju, saj imajo skoraj polovico finančne premoženja v gotovini in depozitih. Medtem ko so se še lani skoraj vse banke pri obrestnih merah za depozite držale blizu ničle, so zdaj razmere le nekoliko boljše, a so med bankami zelo velike razlike. Na to kaže tudi primerjalnik obrestnih mer za depozite na spletni strani Zveze potrošnikov Slovenije, kjer smo naredili primerjavo med bankami pri vezavi deset tisoč evrov depozita za tri različna obdobja – za 31 dni (en mesec), 183 dni (pol leta) in trinajst mesecev. Pri vezavi za en mesec se letna obrestna mera za »modelni

depozit« giblje od 0,01 do enega odstotka, obresti je torej od osem centov do 8,49 evra. Pri vezavi za pol leta je obrestna mera od 0,01 do 2,3 odstotka, kar pri »modelnem depozitu« pomeni od 51 centov do 116,92 evra obresti. Pri vezavi za trinajst mesecev se obrestna mera giblje od 0,01 do 2,8 odstotka, obresti za to obdobje pa od 1,09 do 308,78 evra.

Varčevalci z obrestnimi merami, kot jih ponujajo banke, ne bodo »premagali« inflacije, ki se po podatkih statističnega urada na letni ravni drži pri sedmih odstotkih, vendar pa lahko tako vsaj deloma preprečijo realno razvrednotenje prihrankov. Druge oblike varčevanja so praviloma bolj donosne, a tudi bolj tvegane. V Zvezi potrošnikov Slovenije ob tem opozarjajo: »Ne nasedajte izjemno ugodnim naložbenim ponudbam, ki posebej na spletu pogosto obljubljujejo visoke donose, saj gre velikokrat za prevare.«

 gen-isonce

PAMETNA ENERGIJA

Samooskrbni

Ujemite NET metering do konca letošnjega leta.

**ODDAJTE
POVPRAŠEVANJE**

GEN-ISONCE.SI

Učitelj s svinčnikom napadel učenca

Policijska uprava Kranj vodi predkazenski postopek zoper učitelja na kranjski osnovni šoli, ki naj bi v začetku oktobra napadel učenca in ga pri tem trikrat zbadel s svinčnikom. Na šoli so učitelja po incidentu umaknili iz razreda in do nadaljnega nima stika z učenci.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na Osnovni šoli Jakoba Aljaža v Kranju naj bi v začetku oktobra učitelj, ki je pred letom dni že prejel pisni opomin zaradi neprimerne verbalne komunikacije z učenci, napadel učenca. Prijel naj bi ga za vrat, ga potisnil od sebe in trikrat zbadel s svinčnikom. Ravnateljica Lucija Rakovec je učitelja takoj umaknila iz pedagoškega procesa in dogodek prijavila policiji.

Učitelja umaknili iz razreda

Ravnateljica, ki sicer učitelja ocenjuje kot dobrega in doslednega, dogodek obravnava z vso resnostjo, saj na šoli zagovarjajo ničelno toleranco do nasilja. Kot je razložila, je takoj po incidentu opravila razgovor z učencem, njegovim očetom, učiteljem in sošolci. »Policijo sem obvestila takoj po razgovoru z očetom, učencem in učiteljem in policija je pristojna, da ugotovi, do katerega dogodka točno je prišlo,« je pojasnila. Še isti dan popoldan je opravila še en daljši razgovor z učiteljem in odšla na daljši razgovor na policijo.

Domnevni napad učitelja na učenca naj bi se zgodil na Osnovni šoli Jakoba Aljaža v Kranju.

/ Foto: Gorazd Kavčič

Obvestila je tudi ministrstvo in šolski inšpektorat ter se posvetovala z njimi glede ukrepov. »Učitelj je od dneva dogodka umaknjen iz razreda in nima stika z učenci do nadaljnega,« je še dejala in dodala, da na šoli potekajo vsi potrebni postopki v skladu z zakonodajo.

Oče napadenega učenca je za spletni portal Trma, ki je prvi poročal o dogodku, povedal, da je sin utrpel tri

vbode s svinčnikom, in sicer na območju pasu, podlahti in obraza, a k sreči brez hujših posledic. Kot je pojasnil, je učitelj najprej planil na sina, ga odrinil in zgrabil z vrat. Dogodek je prijavil Policijski upravi Kranj, kjer pa so po njegovih besedah z njim že bili seznanjeni zaradi prijave, ki jo je podala šola. »Posebnega povoda ni bilo, le nekaj izmenjenih stavkov med njim in mojim

sinom, ki je nenadoma doživel fizični napad vpričo sošolcev.« Sina, ki je bil po dogodku šokiran, je peljal tudi k zdravniku.

Primer obravnava tudi inšpektorat za šolstvo. Glavni šolski inšpektor Simon Slokan je za oddajo 24 UR Zvečer doseganje ravnanje ravnateljice označil za ustrezno, saj je izpolnila vse ukrepe, ki jih je dolžna narediti za zaščito žrtev in

zagotovitev varnega šolskega okolja. Medtem ko je za preiskavo dogodka pristojna policija, inšpekcija spremlja aktivnosti ravnateljice, je še dejal.

Policijska uprava Kranj vodi predkazenski postopek

Na Policijski upravi Kranj so potrdili, da so na začetku oktobra prejeli prijavo o nasilju na eni od osnovnih šol, kjer je bila ena oseba lahko telesno poškodovana. Zara-

pa lahko povemo, da imamo v policiji ničelno toleranco do kakršnegakoli nasilja. Naši začetni ukrepi so v prvi vrsti namenjeni takojšnji zaščiti žrtve, zavarovanju dokazov in izsleditvi storilca dejanja. Tako policisti in kriminalisti v vseh tovrstnih preiskavah storimo vse, kar je v naši moči, da žrtve zaščitimo in z njimi postopamo še posebej skrbno in občutljivo. V osnovnih in srednjih šolah redno

Ravnateljica Lucija Rakovec je takoj po incidentu opravila razgovor z učencem, njegovim očetom, učiteljem in sošolci ter podala prijavo na policijo. »Učitelj je od dneva dogodka umaknjen iz razreda in nima stika z učenci do nadaljnega,« je pojasnila. Glavni šolski inšpektor Simon Slokan je ravnanje ravnateljice označil za ustrezno.

di suma storitve kaznivega dejanja zoper eno osebo vodijo predkazenski postopek, o vseh ugotovitvah pa bodo obveščali pristojno državno tožilstvo.

Podrobnosti o predkazenskem postopku policija zaradi varovanja osebnih podatkov, sekundarne viktimizacije žrtve in tajnosti postopka ne razkriva. »Na splošno

izvajamo preventivne aktivnosti na temo preprečevanja kakršnegakoli nasilja s poudarkom na medvrstniškem nasilju in oškodovanec spodbujamo, da nasilna dejanja prijavijo policiji. To lahko storijo tako, da se oglašijo na najbližji policijski postaji ali pokličejo na številko 113 ali anonimni telefon 080 1200,« so sporočili.

Drzna tatvina

Domžale – V sredo dopoldan sta do stanovanjske hiše v Prelogu pristopila neznanca in se oškodovanki predstavila kot delavca telekomunikacijskega podjetja, ki bosta opravljala dela v objektu. Eden jo je s pogovorom zamotil, drugi pa je preiskal objekt in iz njega odtujil več kosov nakita. Z dejanjem sta povzročila za okoli 3400 evrov gmotne škode. Storičca sta se do hiše pripeljala s svetlim osebnim vozilom znamke Toyota, karavanske izvedbe.

Kolesar umrl

Smednik – Za posledicami prometne nesreče je v bolnišnici umrl 78-letni kolesar, so v sredo sporočili s Policijske uprave Ljubljana. Kolesar je 10. oktobra ob 18. uri zaradi vožnje preblizu roba ceste padel in se hudo poškodoval.

Za varnost pešcev moramo skrbeti vsi

Okoli sedemdeset odstotkov smrtnih prometnih nesreč pešcev povzročijo vozniki motornih vozil, največkrat osebnih avtomobilov. Trideset odstotkov slovenskih pešcev priznava, da prečkajo cesto tudi ob rdeči luči.

SIMON ŠUBIC

Ljubljana – Na osrednjem dogodku v okviru nacionalne preventivne akcije za večjo varnost pešcev Bodi viden, bodi previden, ki v Sloveniji poteka do nedelje, so v sredo poudarili, da večletne analize kažejo, da so za okrog 70 odstotkov smrtnih prometnih nesreč pešcev odgovorni vozniki motornih vozil, največkrat osebnih avtomobilov. Letos je sicer stanje varnosti pešcev nekoliko boljše kot v enakem obdobju

lani, v prometnih nesrečah je do 10. oktobra življenje izgubilo sedem pešcev, lani pa devet. Za primerjavo: pred dvajsetimi leti je na slovenskih cestah letno izgubilo življenje približno 50 pešcev. Takšno izboljšanje so dosegli z vrsto ukrepov, a vendarle bi bilo mogoče z odgovornostjo vseh udeležencev v prometu stanje še izboljšati, so poudarili.

Dragica Sternad Pražnikar, vodja Sektorja za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na Agenciji za

varnost prometa (AVP), je predstavila rezultate najnovejše mednarodne raziskave ESRA3, v kateri je sodelovala tudi Slovenija. V njej so sodelujoči slovenski anketiranci med drugim priznali, da jih je v zadnjih tridesetih dneh prečkalo cesto izven označenega prehoda kar 68 odstotkov, kar je več od povprečja EU (66 odstotkov), prehod za pešce pa jih je ob rdeči luči prečkalo 30 odstotkov (v EU 45 odstotkov). Med hojo je skoraj 62 odstotkov pešcev v Sloveniji na mobilnem telefonu bralo sporočila, slušalke pa jih je uporabljalo dobrih 29 odstotkov. Pod vplivom alkohola je bilo v prometu udeleženi skoraj 29 odstotkov pešcev, ki so odgovorili na spletni vprašalnik.

V času akcije med drugim poteka okrepljen nadzor policije, ki preverja spoštovanje predpisov pri pešcih in voznikih motornih vozil. Aktivnosti so usmerjene v pravilno prečkanje ceste,

Na sredinem dogodku v Ljubljani je potekalo tudi interaktivno izobraževanje osnovnošolcev prve triade. / Foto: AVP/STA

izsiljevanje pešcev na prehodih za pešce, upoštevanje prometne signalizacije, uporabo površin, namenjenih pešcem, pravilnemu parkiranju in ustavljanju na površinah za pešce. Policisti pa bodo pozorni tudi na to, ali pešci – predvsem v temnejšem delu dneva – uporabljajo odsevna telesa in nosijo svetlejša oblačila, da bi jih vozniki bolje videli. »Namen izvajanja aktivnosti policistov je povečanje

zavedanja, da moramo za varnost najranljivejše skupine prometnih udeležencev, torej pešcev, skrbeti vsi. Tudi sicer lahko za varno udeležbo v prometu najbolj poskrbimo sami, s svojimi ravnanji. Če bi se tega vsi zavedali, bi bilo nesreč in žrtev bistveno manj,« je povedal Matjaž Leskovar, višji samostojni policijski inšpektor v sektorju prometne policije na generalni policijski upravi.

Matjaž Leskovar, sektor prometne policije / Foto: AVP/STA

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
ZGODBE
RAZGLLED

Verjamejo v boljši svet za vse

Skupina osmošolcev Osnovne šole prof. dr. Josipa Plemplja Bled se je skupaj z učiteljico Alenko Branc Demšar in ravnateljico Tanjo Müller konec septembra udeležila dogodka na Lampedusi ob deseti obletnici brodoloma čolna z migranti, ko je življenje izgubilo 368 ljudi.

MATEJA RANT

»Verjetno je bila božja volja, da sem preživel, a jaz živim s krivdo, ker sem preživel, drugi pa ne.« To je le ena od pretresljivih izjav migrantov, ki so pred desetimi leti doživeli brodolom ob Lampedusi in s katerimi so se imeli priložnost srečati tudi blejski osmošolci Martin Pesrl, Tita Dasović Ravnik in Zala Rožman. Na krovu ladje, ki je prevajala migrante, je bilo po besedah Alenke Branc Demšar več kot petsto ljudi, življenje jih je izgubilo 368. Z dogodkom ob obletnici brodoloma z naslovom A Europe of Rights (Evropa pravic) so želeli ozaveščati o tem, kaj se je dogajalo teh deset let. »V tem obdobju je svoja življenja izgubilo 27 tisoč ljudi, ki so želeli prečkati morje,« je poudarila Alenka Branc Demšar. Dogodek

je pripravila nevladna organizacija Comitato 3 ottobre (Odbor 3. oktober), katere predsednik je Tareke Brhane, prav tako eden od migrantov, ki danes živi v Rimu. »Tareke je eritrejskega porekla, ki je pri sedemnajstih letih pobegnil iz svoje države, da bi se izognil do smrtnemu vpoklicu. V Italijo je prispel leta 2005, potem ko so ga zavrnil pri prvem poskusu prečkanja Sredozemlja. Od takrat se zavzema za pomoč tistim, ki so bili tako kot on prisiljeni tvegati svoja življenja, da bi pobegnili iz dramatičnih situacij in poiskali zaščito v Evropi.«

Kot je pojasnila Alenka Branc Demšar, je Lampedusa od začetka 21. stoletja pribežališče afriških ekonomskih in političnih beguncem na poti v Evropsko unijo. »Številni begunci in migranti izplujejo iz Libije. Prihajajo iz Sirije, Afganistana,

Eritreje, Etiopije, Iraka, Somalije... Dvanajstega septembra letos je na Lampedusi prispelo rekordno število migrantov, sedem tisoč. Prostora za oskrbo je samo za štiristo ljudi. Dva dni so na otoku, nato jih prepeljejo na Sicilijo.« Martin Pesrl, Tita Dasović Ravnik in Zala Rožman so priznali, da je bila izkušnja, ko so se srečali s preživeli, zelo pretresljiva. »Nekateri so prišli brez vsega, celo brez obleke, saj jim vse poberejo. Oblečejo jih nato ribiči, ki jih rešujejo iz morja,« je pojasnil Martin Pesrl in dodal, da so se ga zelo dotaknili tudi prizori poplavljenih čolnov, ki so imeli za rešilne obroče kar avtomobilске pnevmatike. »Prostovoljci iz Odbora 3. oktobra zato želijo ozaveščati predvsem nas, mlade, saj mi predstavljamo prihodnost. Mi moramo začeti novo zgodbo, mi moramo pomagati. K temu poziva tudi njihov logotip: Zaščitimo ljudi, ne meje.« Poslanstvo Odbora 3. oktobra je po besedah Alenke Branc Demšar doseči odprtje humanitarnih koridorjev ter aktiviranje legalnih in varnih vstopnih kanalov za migrante, ki bežijo pred vojnami, diktaturami in revščino, ter zagotoviti dostojen sprejem migrantov na poti socialne vključenosti. »Že nekaj let pa Tareke opravlja posebno naloge: obiskuje italijanske srednje šole in univerze, da bi osvetlil pojav množičnih migracij in strašno dinamiko le-teh. Cilj je spodbujanje

Učenci in učiteljica Alenka Branc Demšar na srečanju z migranti. V ospredju ravnateljica Tanja Müller. / Foto: arhiv šole

gostoljubja, solidarnosti in vključenja ter se zoperstaviti nestrpnosti in rasizmu.«

Tita Dasović Ravnik nam je zaupala, da je že prej občutila veliko sočutja do ljudi, ki ne živijo v enakih pogojih kot mi, izkušnja z Lampeduse pa je te njene občutke še poglobila. »Zelo se me je dotaknilo, ko sem se srečala s preživeli, ki so izgubili svoje otroke, gledali svoje najbližje, ko so se utapljali...« Priznala je, da številke o migrantih, ki v čolnih prečkajo Sredozemlje, še bolj pretresejo, ko te številke dobijo obraze resničnih ljudi in ko slišiš njihove zgodbe. Tudi Zala Rožman so pretresla pričevanja preživelih, ki so jih reševali ribiči, pri tem pa niso bili

deležni nobene uradne pomoči. »Umrlo je tudi veliko otrok, najmlajši, ki so ga rešili, pa je bil star osem mesecev.« Tudi tisti, ki so preživeli, je še dodala, pa so na poti čez Sredozemlje veliko pretrpeli. »Želim si, da bi ljudje drugače gledali na migrante. Tako kot mi si tudi oni zaslužijo lepo življenje.«

A kot ugotavlja Alenka Branc Demšar, bo moralo človeštvo prehoditi še dolgo pot in nas kot družbo čaka še veliko dela, da bomo taki, kot je vizija Tarekeja. »Ob omembi migrantov pomislimo zgolj na slabo: da nam bodo vzeli delo, nas okradli, prinesli bolezn... Branim se, ker se čutimo ogrožene. A vse zaradi tega, ker jih ne poznamo, mi pa smo

jih imeli priložnost spoznati – vidiš fanta pri dvajsetih in se zaveš, da je bil v času brodoloma star deset let. To te pretrese.« Kot pravi, so na Lampedusi dobili veliko novih informacij in ozavestili problem migracij. »Zgodbe pričevalcev so se nas dotaknile do dna srca, prav tako komemoracija, ki so jo pripravili 3. oktobra ob 3.15 zjutraj.« Takrat torej, ko je pred desetimi leti potonila ladja z migranti. A kot pravi, verjame, da so sedanje generacije mladih drugačne, da se znajo boriti za pravičnost, in verjame, da se bodo trudili, da bo svet boljši. »Mogoče bo kdo zdravnik pri Zdravnikih brez meja, mogoče bodo učitelji, ki bodo otroke učili strpnosti...«

Martin, Zala in Tita na Lampedusi / Foto: arhiv šole

Kultura

Razstava del 18. Mednarodnega simpozija umetniške keramike V-ogljje 2023 Stran 14

Zanimivosti

Kim Benkovič in Juš Pavlovski ter njuna kmetija Dobrine. Goods na Bohinjski Beli Stran 15

Zanimivosti

Pogovorni večer v Tomaževi kajži o oblačilnem videzu v 19. stoletju Stran 16

Od petka do petka

Premier Robert Golob je napovedal, da bodo dodatne vire za socialne transferje v proračunu našli s trošarinami na tobačne izdelke, sladke in žgane pijače. / Foto: Primož Pičulin

Ministrstvo za obrambo bo mlade za vojaški poklic poskušalo navdušiti z resničnostno dokumentarno serijo *Vojak v akciji*. / Foto: Tina Dokl

Na shodu Inštituta 1. oktober v Ljubljani so udeleženci z dvigom rok podprli ustanovitev nove stranke upokoencev. / Foto: Gorazd Kavčič (arhiv)

Dvignili stopnjo teroristične ogroženosti

SIMON ŠUBIC

Vlada o uvedbi nadzora na mejah

Potem ko se je v sredo Italija odločila, da bo zaradi spremenjenih razmer na Bližnjem vzhodu in v Evropi predvidoma jutri uvedla začasni nadzor na meji s Slovenijo, je tudi slovenska vlada včeraj obravnavala obvestilo Evropski komisiji o uvedbi začasnega nadzora na mejah s Hrvaško in Madžarsko. V skladu s schengenski pravili mora namreč država o uvedbi nadzora na notranji schengenski meji obvestiti Bruselj. O nameravani vzpostavitvi nadzora na mejah je sicer notranji minister Boštjan Poklukar že v sredo obvestil ministra za notranje zadeve Hrvaške in Madžarske. Zaradi migracijskega pritiska in kriznih razmer na Bližnjem vzhodu se vse več držav Evropske unije odloča za uvedbo ali podaljšanje nadzora na notranjih schengenskih mejah. Medresorska delovna skupina za protiterorizem je v sredo na dopisni seji dvignila tudi stopnjo teroristične ogroženosti v Sloveniji z nizke na srednjo. Za to se je odločila zaradi trenutnih zaostrenih varnostnih razmer v Evropi in na Bližnjem vzhodu ter pozivov k izvajanju terorističnih dejanj, so sporočili

iz vladnega urada za komuniciranje. Gre za tretjo od petih stopenj teroristične ogroženosti.

Golob odgovarjal poslancem

V ponedeljek je predsednik vlade Robert Golob tradicionalno odgovarjal na poslanska vprašanja. Glede ocenjenega primanjkljaja 140 milijonov evrov v zdravstveni blagajni zaradi preoblikovanja dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja je povedal, da ga bo pokrili državni proračun. Preoblikovanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ki so ga z zasebnih zavarovalnic prenesli na Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, je prvi korak k njegovi ukinitvi, je dejal in dodal, da so to naredili z namenom zmanjšanja obremenitve državljanov. Prvi ukrep je tako bila zamrznitev cene zavarovanja, ki bo ostala enaka tudi v letu 2024, je še zagotovil. Golob je prejel tudi vprašanje o neuskklajevanju socialnih transferjev z inflacijo za prihodnje leto. Odgovoril je, da je pri socialni pomoči treba upoštevati stisko ljudi in te pomoči ne zmanjševati. Napovedal je, da bodo dodatne vire v proračunu našli s trošarinami na tobačne izdelke, sladke in žgane pijače. Kot je ob tem poudaril, bodo s tem zagotovili sredstva, ki

jih ni uspelo zagotoviti ministru za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luku Mesecu. Mesec je sicer pred dnevi dejal, da so v luči varčevanja zaradi avgustovskih poplav iskali čim manj boleče možnosti in da »boli predvsem zamrznitev socialnih transferjev v letu 2024«. Kot je še razložil, se je proračun ministrstva zaradi varčevalnih ukrepov in poplav zmanjšal za 300 milijonov evrov.

Šov za promocijo poklica vojaka

Na ministrstvu za obrambo so se odločili, da bodo posneli resničnostno dokumentarno serijo *Vojak v akciji*, ki naj bi jo predvajali prihodnje jesen, z njo pa želijo promovirati vojaški poklic pri mladih. Udeleženci resničnostnega šova se bodo izobraževali o poklicu vojaka, naučili vojaških predpisov, hišnega reda in temeljnih odnosov v vojaški organizaciji. Zmagovalec bo najbolj pripravljen, usposobljen in discipliniran vojak. Minister Marjan Šarec je za N1 dejal, da upa, da bo imela serija enak učinek, kot ga imajo kuharske oddaje. »Gostinstvo je bilo najprej deficitaren poklic, kuharske oddaje pa so vpis na gostinstvo povečale,« je povedal. Za snemanje resničnostnega šova bo ministrstvo

plačalo 1,9 milijona evrov. Na to se je odzval sindikat ministrstva za obrambo, ki je v odprtem pismu poudaril, da je nerazumno dejstvo, da je ministrstvo za promocijo vojaškega poklica pripravljeno odšteti 1,9 milijona evrov, medtem pa ignorira odločitve Evropskega sodišča in Vrhovnega sodišča RS glede plačila ur pripravljenosti na določenem kraju oz. delovnem mestu pripadnikom Slovenske vojske (SV), zaradi česar so pripadniki SV na delovno in socialno sodišče vložili že več kot 1700 tožb. Ob tem so opozorili, da pripadniki SV v številnih primerih zaradi prekomernih obremenitev in izgorelosti poiščejo zdravniško pomoč. Napore ministrstva in nove moderne pristope, s katerimi bi pritegnili mlade za poklic vojaka, sicer v sindikatu podpirajo.

Za novo stranko

Na sredinem osmem shodu podpornikov Inštituta 1. oktober, ki ga vodi Pavel Rupar, so ti znova zahtevali dvig pokojnin in ukinitve RTV prispevka, množica udeležencev pa je z dvigom rok tudi podprla ustanovitev nove stranke upokoencev v roku treh mesecev. Kot je dejal Rupar, se bo nova stranka zavzemala za pokojnine, odpravo krivic in boljše življenjske pogoje upokoencev.

Slovinci v zamejstvu (925)

Novo slovensko središče v Celovcu

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Slovinci na Koroškem so bili doslej precej omejeni s svojimi prostori za kulturne in druge prireditve. Še najbolj popolna in najbolje opremljena je Tišlerjeva dvorana v Mohorjevi hiši v Celovcu, ki je zelo primerna za konference, posvetovanja in druge prireditve s številnejšo udeležbo, manj pa za gledališke in druge podobne prireditve.

To vrzel od 11. oktobra naprej zapolnjuje Interkulturni prireditveni center Celovec z imenom »iKULT« v nekdanjem ljudskem domu pri glavni celovski železniški postaji na Suedbahnguertel 24. V hiši, ki so jo doslej že občasno uporabljale slovenske organizacije, so sodelavci Slovenske prosvetne zveze iz Celovca in prostovoljci pod vodstvom Mitje

Rovška in Viliija Ošine uredili sodobno prireditveno dvorano in za začetek tudi klubski prostor, sedaj pa jih čaka še ureditev garderob in drugih prostorov. Koroški Slovenci tako dobivajo v deželni glavni mestu nov prostor za delovanje, tako na dramskem, razstavnem, zabavnem ter na drugih področjih. Odprt bo za vse, za Slovence iz Celovca in vseh treh dolin, za rojake iz Slovenije, za slovensko in nemško govoreče, za ljudi, ki se zavzemajo za kulturo in za solidarne odnose med obema jezikovnimi skupinama. V centru kot prvo že domuje profesionalno gledališče Teater Rampa.

Ozgodovini hiše, v kateri je novo središče, je govoril Mirko Messner, ki se je v imenu lastnice hiše Komunistične

partije Avstrije dogovarjal o njenem najemu. O zahtevni obnovi je v pogovoru z Aleksandrom Tolmaierjem povedoval poslovodja Slovenske prosvetne zveze Mitja Rovšek, prosvetašem pa so za opravljeno delo izrekli priznanje deželna poslanka Ruth Feistritzter, tajnik Krščanske kulturne zveze Martin Kuchling in slovenski minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matej Arčon. V kulturnem programu je sodelovala pevska skupina Praprotnice: Rozka Tratar - Sticker, Hanca Poertsch in Terezija Krautzer ter harmonikar Georg Errenst.

V programu letošnjih 21. Primorskih dni na Koroškem so v ponedeljek v Tišlerjevi dvorani Mohorjeve hiše v Celovcu predstavili štiri publikacije, povezane

Od leve: minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matej Arčon, vodja Slovenske študijske knjižnice v Celovcu Dragana Laketič in poslovodja Slovenske prosvetne zveze Mitja Rovšek na odprtju novega kulturnega središča v Celovcu / Foto: Jože Košnjek

z nam bližnjo Kanalsko dolino: knjigo Rafka Dolharja, rojenega na Trbižu z naslovom *Kanalska saga*, knjigo spominov Martina Krannerja iz Žabnic v Kanalski dolini z naslovom *S svetimi*

Višarjami v srcu, trojezično knjigo receptov, ki so jih pred leti zbrale šolske sestre iz Žabnic, ter kuharsko knjigo z naslovom *Bakreni lonec*, v katero so vključeni tudi recepti iz Rateč in okolice.

Po svetu

Pekel v Gazi

Če bi se vprašali, kateri je v teh dneh in tednih najbolj pekleni kraj na planetu, je to gotovo Gaza, veliko palestinsko »koncentracijsko taborišče«, milijonsko mesto, stisnjeno med Izrael, Egipt in Sredozemsko morje ...

MIHA NAGLIČ

Gaza

Pekel v Gazi traja že dolgo, novo in še bolj pekleno poglavje pa se je začelo v soboto, 7. oktobra, zgodaj zjutraj, ko je palestinska teroristična organizacija Hamas iz Gaze izvedla presenetljivi in v prvem valu vojaško zelo uspešni napad na Izrael. Da bi bolj razumeli, za kakšno okolje gre, preberimo najprej nekaj osnovnega o tej palestinski enklavi. »Gaza je manjše palestinsko ozemlje pod lastno upravo na vzhodni obali Sredozemskega morja, ki meji na Egipt na jugozahodu in Izrael na vzhodu in severu. Gaza skupaj z Zahodnim bregom tvori Palestinska ozemlja, del načrtovane prihodnje države Palestine. Gazo in Zahodni breg deli izraelsko ozemlje. Obe sta pod upravo Palestinskega avtonomnega sveta, toda od junija 2006 je Gaza pod upravo Hamasa, palestinske islamske organizacije, ki je prevzela oblast po zmagi na volitvah leta 2006. Takrat sta Izrael in ZDA proti Gazi uvedla mednarodni ekonomski in politični bojkot. Ozemlje Gaze je dolgo 41 km in široko 6 do 12 km, s skupno površino 365 km². S številom prebivalcev 1,85 milijona

Palestincev sodi med šest najgostejše poseljenih območij na svetu. Zaradi velikega izraelskega tamponskega območja je precejšen del Gaze nedostopen za prebivalce. Z naravnim prirastom prebivalstva 2,91 % (ocena leta 2014) je trinajsta na svetu in pogosto označena za prenaseljeno. Že leta 2020 naj bi po ocenah prebivalstvo naraslo na 2,1 milijona, kar bi še poslabšalo razmere za prebivalstvo. Zaradi izraelsko-egiptovske blokade prebivalci ne smejo prosto zapustiti Gaze ali vstopiti vanjo, prepovedana sta tudi izvoz in uvoz izdelkov. Večino prebivalstva Gaze predstavljajo Suniti. Kljub izraelskemu umiku iz Gaze leta 2005 Združeni narodi, mednarodne organizacije za človekove pravice ter večina državljanov in pravnih označuje, da je Gaza še vedno pod izraelsko okupacijo, ki jo podpira tudi Egipt z omejitvami prebivalcev. Izrael tako ohranja neposreden nadzor nad Gazo od zunaj in posredni nadzor nad življenjem v Gazi: nadzira zračni in pomorski prostor Gaze ter šest od sedmih mejnih prehodov Gaze na kopnem. Hkrati si jemlje pravico, da vstopi v Gazo z vojsko in ohranja tamponska območja znotraj ozemlja Gaze, ki je od Izraela odvisna na področjih oskrbe z

vodo, elektriko, telekomunikacij in ostalih komunalnih storitev. Po zmagi Hamasa na volitvah leta 2006 se je Fatah odrekel sodelovanju v koaliciji, dokler ni Saudova Arabija izpogajala vlado narodne enotnosti. Ko je ta pod skupnim pritiskom Izraela in ZDA junija 2007 razpadla, je palestinski svet prevzel upravo Zahodnega brega, Hamas pa upravljanje Gaze. Izrael in Višegrajska skupina sta na to odgovorila z dodatnimi gospodarskimi sankcijami proti Hamasu. V Gazi je med Hamasom in Fatahom izbruhnil kratek spopad za nadzor nad ozemljem, pri čemer so sodelovale ZDA, toda Hamas je ostal na oblasti ter izgnal člane Fataha in PA iz uprave ter ostaja na čelu Gaze.« (Vir: Wikipedija) Zapisano je veljalo do nedavna, v zadnjih dneh se vse v Gazi in okoli nje spreminja z bliskovito naglico.

Hamasi

Zdaj pa pogledajmo še, kdo je Hamas, glavni akter najnovejše zaostritve palestinsko-izraelskega konflikta. »Hamas (Islamsko gibanje odpora) je danes največja politična stranka v palestinskem parlamentu, ki je nastala kot teroristična skupina leta 1987 med intifado. Njegov ustanovitelj je bil šejk Ahmed Yassin, od 2006 ga

vodi Ismail Haniya. Vojaško krilo Hamasa je v preteklosti izvedlo številne teroristične napade na Izrael. Leta 1993 je to krilo pripravilo številne samomorilske bombne napade v Izraelu, da bi preprečilo izvajanje sporazuma in nadaljnje dogovarjanje med Izraelom in Palestinsko osvobodilno organizacijo (PLO), ki bi zagotavljal Palestincem omejeno avtonomijo v Gazi in na Zahodnem bregu. Hamas je zahteval popoln umik Izraela z obeh območij. Zaradi nasprotovanja politiki Jaserja Arafata so simpatizerje Hamasa preganjali, palestinska uprava jih je zapirala, vendar so nekateri posamezniki sodelovali na volitvah za palestinski parlament leta 1996. Na parlamentarnih volitvah leta 2006 je Hamas dobil absolutno večino v palestinskem parlamentu. Od takrat gibanje upravlja z džamijami, šolami, bolnišnicami in socialnimi programi ...« (Vir: Wikipedija)

Kaj bo s Palestinci

Dejstvo je, da je sedanjost krizo povzročil Hamas s svojim napadom na Izrael. Hkrati pa moramo vedeti, da je Izrael tisti, ki že ves čas jemlje Palestincem njihov življenjski prostor. Po zasedbi Gaze bo tega še manj ...

Takšna je bila Gaza leta 2007, ko je bilo življenje v tem prenaseljenem mestu še znosno. / Foto: Wikipedija

Takšna pa je podoba Gaze po 10. oktobru 2023, ko je Hamas napadel Izrael, ta pa zdaj udarec stokratno vrača. / Foto: Wikipedija

Ena od mnogih civilnih žrtev med Palestinci, ki so se znašli v vojni in se nimajo kam umakniti. Fotografija je nastala 11. oktobra. / Foto: Wikipedija

Nove knjige (707)

Slovenija v Frankfurtu

MIHA NAGLIČ

»V zadnjih 15 letih so se človeška življenja pomembno spremenila zaradi drobne naprave, ki ji rečemo pametni telefon. Z njo lahko počnemo reči, za katere smo nekoč potrebovali različne naprave, ali pa smo morali oditi od doma, da smo prišli do njih: v pametni telefon so se zili kasetofon, gramofon, radijski sprejemnik, televizijski sprejemnik, kinematograf, fotoaparati in snemalna kamera; vanj so zlezle tudi knjige, revije in časopisi, z njim lahko naročamo reči iz skoraj katerekoli trgovine, kjerkoli po svetu. Pametni telefon me vodi po ulicah neznanih mest, najde mojega očeta, kadar

se spotakne na sprehodu v mestnem parku, in mi omogoča, da s svojimi sorodniki v New Yorku, Montrealu in Santa Cruzu govorim za nič stroškov, kadarkoli se mi zaželi, in to tako, da jih gledam v obraz. Pametni telefon je pripeljal tudi do novih razmerij moči na medijskem področju: posamezniki lahko sami, brez pomoči medijev, neposredno dosežejo ogromno ljudi. Pravi politični populisti imajo zato tudi v Sloveniji več sledilcev, kot so skupne tiskane naklade vseh dnevnih časopisov. Dvajset let nazaj bi vse to zvenelo kot popolna znanstvena fantastika, bolj nora od letečih avtomobilov. Toda. Pametni telefon, ki ga večina ljudi uporablja

po več ur na dan, spreminja tudi naše obnašanje. Zaslonske vsebine so zasnovane tako, da nas prikujejo nase z vedno novimi dražljaji, zato nas vadijo predvsem v hitrem menjavanju pozornosti in v naglem, površinskem preletavanju množice informacij. To obnašanje je drugačno od tistega, v katerem so nas vadili tiskani mediji, ki za razumevanje svojih sporočil zahtevajo večjo osredotočenost, pa tudi širši in globlji besedni zaklad. /.../ Slovenija bo na frankfurtskem knjižnem sejmu bolj kot druge države gostje izpostavila dve knjižni zvrsti, ki obe zahtevata branje na višji ravni, poezijo in filozofijo. Ljubljanski manifest v kombinaciji z

njima sporoča predvsem to, da orodja, kot so pametni telefoni in umetna inteligenca, krepijo to, kar imamo v glavah – tisto, kar nam omogoča, da znamo kritično in analitično misliti, pa pride v glave predvsem s knjižnim branjem zahtevnejših vsebin ...«

V Frankfurtu poteka znameniti knjižni sejem. Slovenija je letos njegova častna gostja, nastopa pod sloganom Satovje besed. Gornji odlomek pa je iz razmišljanja dr. Miha Kovača, kuratorja programa slovenskega gostovanja na sejmu. Tisti, ki nismo v Frankfurtu, pa po svojih močeh podpremo slovenski nastop tako, da kupujemo knjige in časopise in več beremo ...

Frankfurtski knjižni sejem (Frankfurter Buchmesse) je največji knjižni velesejem na svetu. V letu 2023 poteka od 18. do 22. oktobra.

Fantazije, in to brez rokavic

V petek smo si na odru Prešernovega gledališča ogledali drugo premiero v novi gledališki sezoni, dramo *Predsednice* avstrijskega dramatika Wernerja Schwaba v režiji Jureta Novaka. Dolg aplavz odličnemu igralskemu triu.

IGOR KAVČIČ

Uprizoritev besedila z naslovom *Predsednice* avstrijskega dramatika Wernerja Schwaba je ob svetovni premieri leta 1990 na Dunaju šokirala malomeščansko občinstvo. Črna komedija, kot so besedilo v prevodu Mojce Krajnc in pod dramaturškim vodstvom Marinke Poštrak ter v režiji Jureta Novaka – prvi, odkar je direktor Prešernovega gledališča – poimenovali ustvarjalci predstave v Prešernovem gledališču, je v Sloveniji tokrat uprizorjena četrtič. A ob tem dodajajo, da bolj se predstava bliža koncu, bolj gledalcu vzbuja nelagodje in večja je črnina.

Gre za avtorjev pogled na stereotipe avstrijskega delavskega razreda v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Ti so predstavljeni skozi tri ženske like. Gledalčevo pozornost v recimo osrednjem bivalnem prostoru najprej pritegne scenografija Leona Vidmarja, in sicer na glavo obrnjeno

Izjemne Vesna Jevnikar, Darja Reichman in Tina Resman kot Erna, Greta in Marička

/ Foto: Nada Žgank

ostenje ter visok kup nagradenih predmetov, ki kot da čakajo na odvoz kosovnih odpadkov. Na dvignjenem odru se predstavijo tri protagonistke: Erna (Vesna Jevnikar), Greta (Darja Reichman) in Marička (gostujoča igralka Tina Resman). Prvi od dveh delov predstave je namreč

namenjen ekspoziciji posameznih likov. Sicer statičen, vse se dogaja na kavču ali pred njim, a z zgoščenim besedilom, v katerem postavijo nastavke, na katerih se razvije drugi del predstave.

Vesna Jevnikar kot Erna, stiskaška in ravno prav pobožnjakarska, ima zapitega

sina in hrepeni po vaškem mesarju. Živi v neki obsedenosti z vero, kar jo teži na vseh nivojih, tako v odnosu s sinom kot potencialnem odnosu z mesarjem, za katerega se zavedamo, da se nikoli ne bo zgodil. Nasproti je lik lahkožive Grete z Darjo Reichman, za katero se izkaže, da

zdaj, ko je starejša, želi predvsem bližino drugega človeka in neko stabilnost. Njena psička s človeškim imenom ji zapolnjuje praznino zaradi odtujene hčere. Zdi se, da je tretja, Marička, kot gostja v ansamblu jo je upodobila Tina Resman, edina kolikor toliko zadovoljna s svojim življenjem. V nasprotju s prvima dvema, ki stremita k Bogu ali bogatemu moškemu, ona svoje poslanstvo vidi v čiščenju in odmaševanju stranišč. V njenem opisovanju tega početja gre Schwab tudi čez rob, saj je jezik mestoma precej vulgaren.

Vsetrižev prvem delu navdušijo v izjemno prepričljivih igralskih kreacijah, kar je ob zaključku predstave z dolgim iskrenim aplavzom potrdilo tudi občinstvo. K njihovi igralski moči tu velja dodati pomemben prispevek koreografinje Lade Petrovski Ternovšek, saj akterke posebej v drugem delu igrjo z gibom in mimiko odlično nadgradijo in uskladijo s svojimi fantazijami.

Slika, ki jo gledamo v drugem delu, deluje toksično. Ženske, ki jih omejuje teža tudi teža sveta, v katerem živijo, se podajo v svoj domišljjski svet. Čas je za vaško veselico. Z različnimi fantazijami, ki jih pripovedujejo (in kar tekmujejo v tem), nekako zapolnjujejo življenjsko praznino. Kot da pričakujejo, da se jim bodo fantazije, ko jih dajo iz sebe, uresničile. A vendarle, zdi se, da se nikakor ne morejo znebiti svoje čustvene navlake. Čeprav ženske zaživijo šele v svojih fantazijah, so te vendarle zgolj izkrivljena podoba njihovih življenj. Morda nam na to ves čas kaže tudi scenografija. Režiser je dobro izkoristil scenski element bazena z vodo, pravzaprav sluzjo, ki polzi po preprogi, kar poustvarja neprijeten občutek. Podobno kot vulgarno besedilo, s katerim se mora gledalec sprijazniti. Globoko noter v straniščno školjko. In to brez rokavic.

Ko keramika pripoveduje zgodbe

V Galeriji Blagnetove hiše v središču Šenčurja je na ogled razstava keramičnih del, nastalih na 18. Mednarodnem simpoziju umetniške keramike V-ogljje 2023. Udeleženci simpozija so v različnih keramičnih tehnikah ustvarili številne navdušujoče zgodbe, ki se obiskovalca vsaka na svoj način dotaknejo.

IGOR KAVČIČ

Umetniška keramika je po zaslugi Barbe Štemberger Zupan in Nika Zupana doma v Šenčurju. Mednarodni simpozij umetniške keramike V-ogljje, ki ga organizirata na svojem domu v Vogljah, bivanje mojstric in mojstrov keramike pa vselej oplemenitita z ogledom nekaterih slovenskih znamenitosti ter tradicionalnim

Eden štirih zmajev (ogenj), ki so delo Veronike Dietz /

Foto: Igor Kavčič

obiskom v livarskem podjetju družine Kamšek v Volavljah, je z letošnjo, že 18. izvedbo dosegel polnoletnost. Še vedno je mlad, a letom primerno in s številnimi izkušnjami in znanjem, ki ga nanj vsako leto prinašajo gostujoči umetniki keramike z vsega sveta, tudi zrelejši.

Pomen simpozija so sprejetjem vanjo že pred leti spoznali v Mednarodni akademiji keramike s sedežem v Ženevi, kako pomembna in enkratna je za Občino Šenčur zbirka del umetniške keramike več kot sto avtoric in avtorjev iz Slovenije in tujine, pa je poudaril tudi šenčurski podžupan Aleš Perič Močnik. Ustanoviteljema simpozija se je iskreno zahvalil za vztrajnost: »Zavod V-ogljje je darilo Šenčurju in lahko smo ponosni, da smo v vseh teh letih v naših krajih gostili toliko umetnikov s celega sveta.«

Velik pomen zbirke

Razstava vsakoletnih simpozijev in stalna zbirka, ki sta bili do lani na ogled v

Muzeju občine Šenčur, letos znova gostujeta nedaleč stran v Blagnetovi hiši. Številni obiskovalci na odprtju so potrdili, za kako pomembno razstavo gre. Odprtje je pospremila operna pevka Gaja Sorč. Tokrat so

Razstava je na ogled do 31. oktobra, in sicer ob torkih in petkih od 17. do 19. ure ter ob nedeljah od 10. do 12. ure.

predstavljena dela, po eno ali več, ki jih je izdelalo 14 na letošnjem simpoziju sodelujočih umetnikov in so ostala v stalni zbirki. To so: Lidia Kupczynska Jakowiak iz Poljske, Danijela Pičuljan in Snježana Pokos Vujec iz Hrvaške, Veronika Dietz iz Nemčije, v Sloveniji živeči ruski umetnik Nikolaj Mašukov, slovenski ustvarjalci Bojana Risteovski Mlakar, Veljko Zejak, Silva Karim, Hana Karim, Gal Tič, Nika Horvat, Zlatica Becci in domačina Niko Zupan in

Odprtja razstave se je udeležila tudi večina avtorjev predstavljenih del. / Foto: Igor Kavčič

Barba Štemberger Zupan. »Vsako delo s seboj nosi zgodbo, ta pa neko sporočilo, pri čemer je pomembno, na kakšen način se ta dotikajo vas, obiskovalcev,« je med drugim povedala Barba Štemberger Zupan in se zahvalila vsem sodelujočim

avtoricam in avtorjem ter tudi ljudem iz ozadja, ki vsako leto pomagajo pri uspešni izvedbi simpozija.

Ob tem je posebej omenila še fotografa Gregorja Stamenoviča, ki je simpozij oplemenitil s portreti sodelujočih umetnikov.

»Gregor je odličen in delu predan fotograf. Če je talent čejnija na torti, je torta zagotovo delo. Gregor Stamenovič se je izkazal, saj je pokazal, kako lepe vezi se lahko spletejo med mladim fotografom in že uveljavljenimi umetniki.

Zanimivosti

Z rumenim kombijem v svet

◀ 1. stran

Načrte so 28-letni Kim Benkovič in 26-letnemu Jušu Pavlovskemu prekrižale okoliščine v tistem trenutku, zlasti epidemija covid-19, ki jima je zaprla pot v svet. Primorana sta bila ostati na kmetiji, ob tem pa nista želela tratiti skupnega časa, zato sta se odločila, da iz današnje ustvarita svojo zgodbo. »Kmetija je ponujala veliko potencialov, izkoriščenega pa je bilo zelo malo,« je dejala Kim. Juš je že med študijem energetike spoznal, da je kmetija nepopisan list oziroma list, ki ga je treba izbrusiti in na novo popisati.

Živa in zdrava zemlja

Prvi korak je bila prenova hiše in pripadajočih objektov. Sledila je oživitve obdelovalnih površin, ki so razpršene po dolini. Začenjata tudi posege v gozdu. Ob tem sta se spoznala z regenerativnim oziroma obnovitvenim kmetijstvom. »Gre za celosten pristop, ki zajema vse vidike življenja,« je pojasnil Juš. Regenerativno

Kim Benkovič in Juš Pavlovski sta si želela živeti drugače, kot sta bila nekoč navajena. To drugačnost danes živita na kmetiji Juševih prednikov na Bohinjski Beli. Življenjski stil bosta vzela s seboj, kamorkoli bosta že šla s svojim rumenim kombijem. Do tedaj pa upata, da bo kmetija postala avtonomna in se bo brez njune fizične prisotnosti razvijala naprej.

kmetijstvo po njegovih besedah temelji na ohranjanju in obnavljanju zemlje in spodbujanju dobrih lastnosti naravnega procesa. »Naravno spodbujaš, da se hitreje obnavlja, in sicer s pristopi, ki so enostavni, a zavoljo omejene birokracije tudi zapleteni, saj se jih pogosto ne da opredeliti z merodajnimi podatki in striktnimi pravili. Ključna je sicer priprava površine, njeno obdelovanje in razpolaganje na način, da kos zemlje čim bolj

izkoristiš, dolgoročno pa proces dela poenostaviš,« je pojasnil. Poleg zdrave, žive zemlje, ki jo obnavljata, gradita tudi odpornost rastlin, pri čemer ne uporabljata posebnih pripravkov. »Površin ne gnojiva, dodajava le kompost,« je dodal Juš.

Pridelujeta do petdeset vrst zelenjave. Poleg tega po načelih pašne reje gojita kokoši za jajca in za lastno rabo piščance. Pri kokoših razvijata koncept kompostiranja. »Kokoši so neprestano na globokem nastilju, kar pomeni, da živijo na kompostu, ki ga one ustvarjajo,« je pojasnil Juš.

Ključno sodelovanje

Veliko koristnega o regenerativnem kmetovanju sta sogovornika prebrala v istoimenski knjigi Richarda Perkina, v pomoč so jima bile tudi izkušnje slovenskih kmetovalcev, hkrati pa sta vzpostavila tesno sodelovanje s Tilnom Praprotnikom, ki ima v Lescah kmetijo Vegerila. Kot pravita, je Tilen danes njun kooperant. »Naši začetki so bili mentor-

Juš Pavlovski in Kim Benkovič na Bohinjski Beli pišeta zgodbo, ki sta jo poimenovala **Dobrine.goods**. / Foto: Tina Dokl

jih tovrsten način življenja zanima, pri čemer je morda Slovenija o teh praksah premalo ozaveščena. Spodbujava sodelovanje tako med rastlinami, živalmi in naravo kot tudi med ljudmi, ki pridejo k nama. Sodelovanje je v najini zgodbi ključnega pomena,« je povedala Kim.

Pomagajo prostovoljci

Ker sta se zavedala, da je projekt prevelik zalogaj za dva, sta iskala načine, da bi pritegnila podobno misleče ljudi, ki bi bili pripravljeni posvetiti svoj čas in energijo v njegovo rast. Ko sta spoznala, da med lokalnim prebivalstvom ni dovolj interesa in volje po nujenju pomoči pri vsakodnevnih opravilih, sta ustvarila profil na platformi WorkAway, ki je namenjen delovnim izmenjavam. »Ko je k nama prišel prvi par, sva spoznala, da je bila odločitev prava,« je poudaril Juš.

Na kmetiji tako od marca do novembra gostita prostovoljce s celega sveta. V treh letih se jih je zvrstilo že približno sto. »Projekt raste, kmetija je vedno bolj opredeljena, kontinuirano

poteka vedno več operacij, zato potrebujeva ljudi, ki so odgovorni, so pripravljene pomagati in ne nazadnje prevzeti tudi katero od odgovornosti,« je dodala Kim. Od eksperimentalnih začetkov sta v treh letih sistem nadgradila, zato kmetija postaja vedno bolj avtonomna, njuna prisotnost pa vedno manj potreba. »Najina želja je namreč še vedno pot v svet, da se v praksi naučiva stvari, ki tukaj niso mogoče zaradi okolja ali klimatskih razmer,« je pojasnila Kim.

Prostovoljce spodbujata, da pri njima ostanejo čim dlje, minimalna doba, ki sta jo določila, je sicer 14 dni, nekateri ostanejo tudi mesec dni, najdlje doslej pa so bili na kmetiji tri mesece. V zameno za prenočišče in hrano prostovoljci pet dni v tednu in v povprečju pet ur dnevno opravljajo določeno delo, kot je denimo skrb za kokoši, piščance ali vrt, negovanje gozda, pomagajo tudi pri obnovi objektov in podobno. »Delo je vedno odvisno od tega, koliko ljudi je prisotnih, kakšni so, kakšni so njihovi interesi, najino počutje, kakšno je vreme.

Veliko je nekaj dejavnikov, ki opredeljujejo naše dneve in dejavnosti, zato nimamo določene rutine, ki bi nas omejevala,« je strnila Kim, ki se med drugim ukvarja tudi z umetnostjo. »Na neki točki sem se odločila, da bom umetnost živela – mogoče ne v konvencional-

V zameno za prenočišče in hrano prostovoljci pet dni v tednu in v povprečju pet ur dnevno opravljajo določeno delo. / Foto: Tina Dokl

no umetniških vodah, zato se razvija s projektom Dobrine.goods in ob njem. »Trenutno se predstavlja na Jesenicah z razstavo, ki je posvečena ravno njenemu kmetijskemu projektu.

Stkali prijateljske vezi

V času, ko smo obiskali njuno kmetijo, sta gostila šest prostovoljcev, ki pa so imeli tedaj dela prost dan. Na vprašanje, zakaj pridejo, Juš in Kim odgovarjata: »Gre za način potovanja, izmenjavo izkušenj in iskanje znanja, a midva si želiva, da prostovoljci vse to združujejo, in v večini primerov je tako. V času bivanja na najini kmetiji stkemo odnos, zato se jih vedno več vrača,« je zadovoljna Kim. Letos sta prvič gostila prostovoljce, ki so prišli izključno z namenom izobraževanja. »Ljudje,

ki naju obiščejo, ali kmetje, s katerimi sodelujeva, pogosto nimajo kmetijske izobrazbe, tudi midva je nimava oziroma imava popolnoma drugačno. Pogosto pa se izkaže, da je druga strokovna podlaga morda boljša, saj svoje znanje lahko preliješ v kmetovanje. Agronomija te na drugi strani prej omeji kot osvobodi, saj te uči le obstoječih praks, a če želiš razvijati nekaj novega, potrebuješ znanje od zunaj,« verjame Juš.

Živeti drugače

Kot sta še povedala, so bili začetki težki in zanimivi. »Težje od finančnega zagona projekta je bilo stopiti iz sistema in začeti udeleževati življenjski stil, ki ga danes živiva,« je dejala Kim. Juš jo je dopolnil: »Poslovno in osebno življenje se prepletata. Živiva za kmetijo, a prizadevava si, da bi bila v prihodnje med njima jasna ločnica.«

Ko bo kmetija postala avtonomna, bosta zagnala rumeni kombi, ki je trenutno parkiran na robu vasi. »V

Zemljo obdelujeta po načelih regenerativnega oziroma obnovitvenega kmetijstva. / Foto: Tina Dokl

Gojita tudi kokoši, pri katerih razvijata koncept kompostiranja. / Foto: Tina Dokl

Zanimivosti

Kakšno šolo v prelomnih časih

Civilnodružbena skupina strokovnjakov s prvopodpisano dr. Mirjano Nastran Ule se je s posvetom odzvala na današnje izzive šolskega sistema. Poudarjajo, da potrebujemo celostno preobrazbo šolstva. Aktivnosti bodo nadaljevali.

MAJA BERTONCELJ

Pretekli teden je na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti (SAZU) potekal posvet z naslovom *Kakšno šolo v prelomnih časih?*. Pri njegovi pripravi in izvedbi so sodelovali priznani strokovnjaki tudi z mednarodnimi izkušnjami. S posvetom so se vključili v pogovore o sodobnih izzivih izobraževanja in prihodnosti šolskega sistema v Sloveniji.

Delujejo kot civilnodružbena strokovna skupina s prvopodpisano socialno psihologinjo dr. Mirjano Nastran Ule, ki izhaja iz Puštala v škofjeloški občini. »Smo strokovnjaki z različnih področij, ki smo se povezali, ker menimo, da je danes v tem zelo kaotičnem času vloga šole zelo velika, prenova šolstva pa ne gre v pravo smer. Številne vsebine so izpuščene. Zdi se nam, da je šola danes idealno ali celo edino okolje, ki lahko vzgaja skupnost otrok, da bodo spet začutili medsebojno

Na posvetu so sodelovali priznani strokovnjaki dr. Zdenko Medveš, dr. Špela Razpotnik, dr. Robi Kroflič, dr. Mirjana Nastran Ule, dr. Anica Mikuš Kos, dr. Alenka Šelih, dr. Lidija Magajna, dr. Vesna Leskošek, dr. Marija Kavkler in dr. Tomaž Grošovnik (na fotografiji manjka). / Foto: Maja Bertoncej

povezanost, vrednost solidarnosti, empatije, spoštovanja drug drugega, medsebojnega dostojanstva ... Imamo izjemno dediščino dobro opremljene in razvejane mreže šol in lahko smo ponosni tudi na podružnične šole. Imamo zgodovino

izjemnega učiteljskega kadra. Nujno je treba šolsko reformo začeti prav pri učiteljih, in to tako, da se slišijo, spoštujejo, se krepi njihova avtoriteta, avtonomija, dostojanstvo, da jih obdržimo in da nove generacije motiviramo za to delo in

poslanstvo. Učiteljski poklic je vse zahtevnejši – kot posledica izjemno zahtevnih družbenih razmer,« je pojasnila dr. Mirjana Nastran Ule in poudarila, da smo, kot kažejo tudi mednarodne raziskave, šolo po neoliberalnem modelu preveč pustili

le nabiranju ocen, točk, agresivni tekmovalnosti, izključevanju, instrumentalizaciji znanja in izpraznjeni standardizaciji izobraževalnih procesov. »Otroci so v boju za ocene, točke postali tekmeči, namesto da bi bili sodelavci in se drug od drugega učili. Ko bomo to dosegli, se bodo zmanjšale tudi različne napetosti, psihosocialno zdravje otrok. Treba je aktivirati naravne vire pomoči in sošolci to so,« pravi.

Na podlagi zanimivih referatov so omenjeni strokovnjaki podali kar nekaj konkretnih predlogov s poudarkom, da potrebujemo celostno preobrazbo šolstva, da je nujno izboljšati šolsko klimo, opozorili so na neenačnost, ki da je še vedno ena ključnih perečih točk šolskega sistema, tudi na nasilje in na pomen inkluzije. »Treba je zagotoviti šolo enakih možnosti. In inkluzija pomeni enake možnosti za vse, vključenost za vse. Inkluzija zame ni darežljivost

za otroke s posebnimi potrebami, ki smo jih pripravljene vključiti, ampak potreba današnjega šolskega okolja. Inkluzijo je treba razumeti kot človekovo (otrokovo) pravico, podlaga za to pa so nekateri mednarodni pravni dokumenti. Podpreti je treba učinkovitejše uresničevanje inkluzije v praksi. Udeležanje pravic otrok s posebnimi potrebami in drugih rizičnih skupin otrok mora postati ena izmed prioritete šolske politike,« je po posvetu še povedala dr. Mirjana Nastran Ule in zaključila, da naj bi bile spremembe nacionalnega sistema vzgoje in izobraževanja vedno plod najširšega družbenega konsenza.

Zbrane sta na posvetu nagovorila tudi akademik dr. Marko Snoj, podpredsednik SAZU, in mag. Tatjana Bobnar v imenu predsednice Republike Slovenije. S posvetom aktivnosti civilnodružbene skupine strokovnjakov niso zaključene. Na tem področju bodo dejavni še naprej.

Narodna noša je kostum

Pogovorni večer v Tomaževi kajži je odstrl tančice, ki zakrivajo podobo oblačenja, kakršna je bila v preteklosti značilna za slovensko podeželje, predvsem v 19. stoletju, v katerem se je začel tudi razvoj narodne noše.

ANA JAGODIC DOLŽAN

Moški so do sredine 19. stoletja nosili podkolenske hlače, srajco, telovnik, suknič, na glavi klobuk, noge so bile v nogavicah in bodisi v čevljih, škornjih ali cokolah. Ženske so nosile krila z životki – ravno krojena krila, sešita z modrci, kakor so

rekli životkom. Razlika med vsakdanjimi in prazničnimi oblačili je bila v materialih, izdelavi in okraševanju, je pojasnil etnolog dr. Bojan Knific, kustos v Tržiškem muzeju, gost oktobrskega pogovornega večera v Tomaževi kajži na Zgornji Beli, ki je bil posvečen oblačilni kulturi. Omenjena oblačila so

bila značilna za večji del slovenskega podeželja. »Pokrajinskih noš ni bilo,« je Knific prekinil razmišljanje, ali so bili Gorenjci oblečeni drugače kot na primer Dolenjci ali Štajerci. Kot je pojasnil, gre za alpski oblačilni tip, res pa je, da lahko govorimo še o panonskem, ki je zaznamoval oblačenje v Beli krajini,

na vzhodnem Štajerskem in v Prekmurju, ter o mediteranskem tipu, ki je bil značilen za Istro in nekaj vasi v okolici Trsta.

Po sredini 19. stoletja so se tudi na Slovenskem začeli kazati vplivi srednjeevropske mode. »Do naših krojačev in šivilj so prihajale modne revije, najprej seveda v mesta, kmalu pa tudi na podeželje.« Za novosti so bile po besedah raziskovalca oblačilne kulture dovezetne predvsem mlajše generacije. Oblačenje kmečkega prebivalstva se je spreminjalo zaradi gospodarskega razvoja, vse bolj se je približevalo meščanom, kar je skupaj z narodnim prebujanjem vodilo v razvoj narodne noše. »Narodna noša je preobleka – kostum za posebne priložnosti; z njo izražamo pripadnost. Meščani so namreč sredi 19. stoletja spoznali, da lahko z obleko pokažejo, da so Slovenci. Oblekli so se v oblačila, ki so izhajala iz kmečkega okolja, a so jih prilagodili svojemu družbenemu položaju. Ker

Dogodek je ponudil tudi priložnost za pogled v skrinjo s starimi oblačili in dodatki. / Foto: Tina Dokl

so bili vajeni mehkih, ne pa grobih materialov, so oblačila prilagodili, spreminjali so kroje in barve,« je pojasnil Knific. Spomnil je, da se je narodnopreredniški duh navezoval zlasti na gorenjski prostor, zato je ta odločilno vplival na podobo narodne noše, ki se je razvijala še v 20. stoletju.

V pogovoru sta se Ivka Sodnik in njen gost ozrla tudi h kostumom folklornih skupin in narodnozabavnih

ansamblov ter skupaj z gostiteljem Tomažem Rehbergerjem in obiskovalci nanizala še nekaj drugih zanimivosti iz zgodovine oblačenja – da so se moški prej navadili nositi spodnje perilo kot ženske, večinoma proti koncu 19. stoletja, kar je bila tudi posledica zahteve, da imajo vojaki spodnje hlače; da so bili otroci oblečeni podobno kot odrasli, vendar v kmečkem okolju običajno bosni ...

Tomaž Rehberger, Ivka Sodnik, Hana, ki si je za pogovorni večer nadela narodno nošo, in dr. Bojan Knific / Foto: Tina Dokl

Jaz, midva in mi

Izginjanje, 2. del

MOJCA LOGAR

profesorica geografije
in zgodovine

V filmu so predstavili, da so jim leta 1972 ob omenjenih shodih proti Slovincem in slovenstvu na kmetiji zadavili konja. Le zato, ker so bili preveč zavedni Slovenci. Slovenščina kot jezik bo obstala, vsaj kot gospodarski jezik, ostale bodo pesmi, plesi, vedno manj pa je spontanega govorjenja v vsakodnevnih potrebah, na ulici, v trgovini, med prijatelji. Režiserka filma priporoča: »Kaj mi pomaga znanje slovenščine, če je vedno manj ljudi, s katerimi lahko govorim slovensko.« Stari starši običajno še

govorijo slovensko, ko teh ni več, tudi slovenščina izginja. Meni je vedno nerazumljivo, kako je možno, da v 21. stoletju neka država tako zavestno zatira manjšino, saj vendar danes vsi govorimo o bogastvu multikulturalnosti, večjezičnosti, danes je cel svet globalna vas. Včasih se vprašam, zakaj so Avstrijci takšni? Ali jih nikoli nobena evropska institucija ne opozori, da so nedemokratski, nasilni, da ne upoštevajo in ne izvajajo določil ustave. Ko so snemali film, so se morali umakniti z glavnega trga v bolj stransko ulico. Habsburška monarhija je bila velika večnacionalna država, največja je bila v 16. stoletju, potem pa se je njihov obseg vedno manjšal. V 19. stoletju se je imenovala Avstrija in 1867. leta je morala skleniti dogovor z Madžari, ki jih je

Vsi uradi, dopisi, krajevne table, javne prireditve bi morali biti dvojezični.

prej vztrajno zatirala. Avstro-Ogrska je imela več kot deset narodnosti, privilegirani so bili Nemci in Madžari. Po prvi vojni je iz velikega imperija nastala majhna Republika Avstrija, kjer se niti ni vedelo in se niti danes ne ve, kdo je pravzaprav Avstrijec?

Je to Nemec? Dolgo je veljalo, da je vsak tretji Dunajčan Čeh? Ali ima Avstrijec svoje korenine med Poljaki, Italijani, Hrvati, Slovenci? Vsekakor imajo Avstrijci vsaj dvojna merila glede manjšinskih pravic. Na Južnem Tirolskem v Italiji živi avstrijska manjšina. Imajo vse pravice kot Italijani in kot Avstrijci. Zakaj nekaj podobnega ne more veljati za Slovence? Ali o tem odloča materialni položaj manjšine – Slovenci so bili večinoma kmetje. Jih moti njihova uspešnost, trdoživost, povezanost, njihove pesmi, jezik, kultura? Ali obstaja rešitev? V filmu so ustvarjalci rekli takole: »Šola ima velikanski pomen. Dvojezično šolanje bi moralo trajati do 18. leta na vseh šolah, ne le na treh v celotni Koroški, morda vsaj kot izbirni predmet, krožek. Drugo je javna raba slovenščine. Če smo na dvojezičnem območju, bi morali vsi uradi, dopisi, krajevne table, imeti dvojezično noto. Če želiš na Koroškem na javni prireditvi govoriti slovensko, moraš biti zelo trmast ali malo nor. Upam, da bo duh globalizacije prinesel večkulturnost tudi na Koroško, kjer bo slovenščina vedno imela svoj prostor ne le v duhu zgodovine, ampak med ljudmi tukaj, sedaj in vedno.

Tiha bremena

JANEZ LOGAR

zakonski in
družinski terapevt

Tiha bremena, neporavnani računi. Vedno pridejo. Kadar kupimo blago ali storitev, plačamo. To se nam zdi samo po sebi umevno. Dobiš – daš. Preprosto in razumljivo. V odnosih je precej podobno, le da tega ne vidimo oziroma običajno nočemo videti. Tudi če nočemo videti, sistem deluje. Računi so na koncu vedno izstavljeni. Narava nam jih izstavi. Zato izstavljanje računov ni »kaznovalni mehanizem«, temveč bolj deluje kot naravni red, ki uravnava. Ljudska modrost to potrjuje, npr.: kar seješ, to žanješ; kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade; kar daješ, to dobiš. Govorimo o preprostem zakonu vzrok

– posledica, zakaj – zato. Le mi si včasih zatiskamo oči, ker lastnih dejanj nočemo priznati. Vendar račun kljub temu dobimo in potihno sami trpimo. Bo že držalo, da je vsak človek svoje sreče kovač.

Poglejmo konkretno. Gospod je imel odgovorno službo in skrivoma je prejemal podkupnino. Sedaj je star. V smrdčem vikendu na morju je sam in ve, da je deloval nepošteno. Žre ga, čeprav ne bo priznal. Drugi trpeči junak se je v mladosti poigraval z dekletki, sedaj je ugovaril, da je žena nezvesta. Pravzaprav ji težko kaj očita, saj je sam razmetaval svoje telo brez sramu. »Ko sva bila z ženo mlada, sva veliko potovala, otroke pa je pazila moja mama. Sedaj mi očitajo, da sem jih zanemarjal, čeprav sem jim prinašal igrače in sedaj kupil avtomobile. Otroci pravijo, da so želeli mene, in ne igrače. Vem, da sem ravnal napačno. Imam občutek, da sem zelo slab starš.« »Svojo hčerko sem zmerjala in nanjo zverinsko vpila – danes mi to pove in mi očita, da sem ustvarila hlad med nama. Vem, da je to res, in mi je zelo težko s tem živeti.« »Oče me je pretepal, sedaj pa od mene želi pozornost, pogovor, pomoč. Nekako tega ne zmorem narediti.« »Svojo mamo sem

kljub prostorskim in finančnim možnostim prehitro dal v dom za ostarele. Sedaj si ne morem odpustiti.« Takšnih zamolčanih zgodb je ogromno, še največ na relaciji starši – otroci.

Računi vedno pridejo.

Ja, računi vedno pridejo. Izstavljeni so z zamikom. Pridejo pa vedno, ker nam narava ne odpušča. Nekaj si delal narobe, sedaj pa trpi. Tako se ustvarja ravnotežje. Daš – dobiš, kar si dajal, to imaš. Odgovornost za moja dejanja je moja. Tudi za pretekla. Če takrat nismo vedeli, da dobra vaga v nebesa pomaga, moramo v lastnem peklu plačevati račun sami sebi v obliki notranjega trpljenja. Da je hudič še večji in bolj skrit – se to trpljenje ne vidi na zunaj. Nadenemo si odlične maske.

Vsaj v odnosih, ki jih imamo, popravimo, kar se popraviti da. Poglejmo, kje smo koga prizadeli, koga ranili, priznajmo napake, opravičimo se že enkrat za božjo voljo, saj bomo s takimi gestami sebi olajšali življenje. Krona nam ne bo padla z glave – zato ker je nikoli nismo imeli. Priznajmo napake in se opravičimo. Največjo korist bomo imeli sam. Dobili bomo notranji mir.

Sonček praznuje (2)

MAJA BERTONCELJ

raznolikost
in vključevanje

Sonček – Zveza društev za cerebralno paralizo Slovenije letos praznuje štiri deset let delovanja. Kot smo že pisali, so jubilej počastili s kulturnim programom ter podelitvijo zlatih znakov in priznanj. Dogodek je potekal na predvečer svetovnega dne cerebralne paralize.

Za vključujočo družbo

V poslanci so zapisali, da je eden njihovih pomembnejših ciljev »spodbujanje skupnosti, da bi bila do ljudi s cerebralno paralizo kot eno izmed oblik invalidnosti bolj vključujoča. Pomemben način, kako si prizadevati za takšno družbo, je informiranje ljudi o invalidnosti in o pomenu zagotavljanja dejanske enakopravnosti oseb z invalidnostjo v družbi«. V Zvezi Sonček se zavzemajo za vključujočo družbo, v kateri bodo vse družine z otroki s cerebralno paralizo in drugimi oviranostmi deležne ustrezne podpore in pomoči, vsi otroci imeli možnost obiskovati isti vrtec,

vsii učenci hodili v skupno osnovno šolo v domačem kraju, vsi odrasli lahko uresničevali svoje potenciale v poklicnem življenju ter živeli neodvisno in samostojno po lastni izbiri, zavzemajo se za polnopravno vključenost odraslih z vsemi državljanjskimi pravicami, vključno z volilno pravico, in za dostopnost okolja in storitev za vsakogar. »Čas je torej, da se Slovenija začne preusmerjati od zastarelega medicinskega k socialnemu modelu invalidnosti, ki poudarja odnos družbe do oseb z invalidnostjo in posameznika postavlja v središče odločanja pri sprejemanju odločitev, ki ga zadevajo,« poudarjajo.

Konferenca z naslovom Ena šola za vse

Ker želijo prispevati k družbeni razpravi o sistemu vzgoje in izobraževanja, ki bo dejansko vključujoč za otroke s posebnimi potrebami, so zasnovali konferenco z naslovom Ena šola za vse.

Predsednica Zveze Sonček je dr. Jasna Murgel.

/ Foto: Gorazd Kavčič

V sredo je potekala v Mariboru. Predstaviti so želeli stanje na tem področju v Sloveniji in dobre prakse v evropskih državah ter oblikovati predloge za pristojno ministristvo in Vlado RS, da vključita koncept Ene šole za vse v nastajajoč nacionalni program vzgoje in izobraževanja ter novo belo knjigo, da uvedeta vzgoja in izobraževanje brez segregacije. Za to bi bilo treba spremeniti celoten slovenski šolski sistem. Kot poudarja dr. Jasna Murgel, predsednica Zveze

Sonček, za otroke s posebnimi potrebami, ki niso vključeni v redne oddelke v vrtcih ali so v šolah s prilagojenim programom, ta izključenost pomeni tudi tlakovanje poti za nadaljnje izključevanje.

V Zvezi poudarjajo, da je vse preveč oseb vključenih tudi v segregirane oblike dela in zaposlovanja. »Če so bile pred desetletji zaposlitve v invalidskih podjetjih in vključevanje in delo v varstveno-delovnih centrih ena izmed dobrih oblik vključevanja oseb z

invalidnostjo v delo in skupnost, so to danes zastarele oblike ločenega zaposlovanja. Vključujoča družba in država bi morali v običajnih delovnih okoljih najti možnosti za opravljanje tistega dela, ki ga posameznik, ki želi delati, lahko opravlja. Če ne zmore ali želi delati, pa bi moral imeti možnost vključevanja v skupnostne dnevne centre, kjer bi se lahko socialno vključeval in družil in bi pri tem imel zagotovljeno pomoč in podporo pri tistih opravilih, kjer pomoč potrebuje,« navajajo in dodajajo še, da mora država zagotoviti odraslim osebam dostojne nastanitvene oblike in stanovanjske kapacitete za življenje v skupnosti ter podpirne storitve, da je tako življenje v skupnosti mogoče.

Sonček tudi v Kranju

V Sonček – V Zvezo društev za cerebralno paralizo Slovenije se združujejo regijska društva za cerebralno paralizo. Eno izmed njih je Gorenjsko društvo za cerebralno paralizo Sonček, ki je tudi eden izmed ustanoviteljev Zveze. (Se nadaljuje)

Iz sveta Petra Colnarja (15. del)

Ljubezen z Evo

PETER COLNAR

se začeli imenovati Trhle veje (kluba) ali pa preprosto Trhlaki. Kasneje smo se redko srečavali ...

Minila so leta, pred kratkim pa mi je prijatelj povedal, da gre na srečanje Trhlakov. Tako sem izvedel, da se skupina občasno še srečuje. Seveda gre predvsem za »neke druge fante«, pobuda za srečanje pa je ostala med »ustanoviteljki«.

Presečen sem vprašal, kako da se me ne spomnijo kot pobudnika naziva. Tudi prijatelj je bil presečen, saj

jo šlo za alkohol, v njeni za ločitev. Moja Eva se me je do smrtno oklenila, mlada Eva pa (za zdaj) svojega ideala.

Bil sem dober športnik, kot je tudi fant mlade Eve. Moj »študij« se je končal po dveh poizkusih, da sem se v korist športa rešil vojaščine. Drugače povedano tako, da sem ponavljal razred. Prijatelj mi je kasneje svetoval, da se lepše sliši, če rečem: »Zato ker sem bil zaljubljen v profesorico.«

Spoznal sem, da gre zares. Kot najboljši študent sem v

Prepisane misli:

- Resnica je resnica, ne glede na to, kako zanič okus ima.
- Ples je vertikalna projekcija horizontalnih želja.
- Vseeno je, če je kozarec napol poln ali napol prazen. Pomembno je, da je v njem prostor za vino.

Trhle veje

Ko smo na manjši zelenici čakali, da bomo kot košarkarji prišli na vrsto in nastopili na prvomajski paradi, sem opazil, da hodijo drugi nastopajoči za nekakšnimi napisi. Iz grmovja sem potegnil odpadlo suho vejo in dejal, da smo trhlaki košarkarskega kluba, kot ta suha veja iz grmovja. Za njo smo se postavili prisotni. Ker smo sodili med starejše, smo

mi je že večkrat kaj povedal o srečanjih Trhlakov ...

Se življenje ponavlja?

Pojavila se je Eva. Njeno dosedanje življenje spominja na mojega. Seveda »ne z menoj, ampak z njim«, kot pravi neka pesem. Ko pišem o sebi, se nehote spominjam daleč, daleč nazaj ...

Živi v družini, ki je praktično razpad(a)la. Pri moji Evi

dveh v letih končal Višjo trenersko šolo. Pot me je v srečnem zakonu z dvema »nagrada« Ev pripeljala v novinarstvo.

Mlada Eva je razpeta med ločenima staršema. Živi pri očetu. Je študentka, ki jo skrbi, kdo bo skrbel zanj, ko ... Tudi pri ljubezni mlade Eve se dogaja, kot se je pri meni. Kaže, da je tudi fant spoznal, da gre zdaj zares. Trenutno se mu zdita najpomembnejša šport in – šola. Dva izpita sta že za njim. Seveda so Eve pri fanatih vedno izven, to je »konkurence« ...

Čas bo pokazal, kako bosta izpeljala svoji življenji.

Prepisane misli:

- Da živiš, pusti živeti.
- Bog je ustvaril deželo, človek pa mesto.
- Resnica in alkohol učinkujeta podobno – prevelike doze škodijo.

Vaš razgled

Nekaterim se je najprej zdelo super, drugim malo manj. Vozečim mimo bencinskega servisa v Kranju se je pripetil prav izjemen pogled na tablo, kjer so zabeležene cene pogonskih goriv. Vsaj za lastnike tistih, ki prisegajo na dizel. »Bencinarji« so si najbrž meli oči, če vidijo prav. Oboji pa so doumeli, da so zgolj ujeli trenutek, ko so računalničarji na bencinskem servisu ravno menjali višino cen, ki pa na srečo »bencinarjev« niso tako visoke, na nesrečo »dizelašev« pa tudi ne tako nizke. K. M. / Foto: Gorazd Kavčič

Domača kulinarika je zelo priljubljena pri Slovencih. Počasi se začne sezona »zimskih hrane«, kjer poleg pečenic in krvavic ne sme manjkati kislo zelje. Mnogi se v teh dneh že pripravljajo na kisanje in v trgovinah je mogoče videti več »zeljnih vagonov«, ki prevažajo ogromne količine omenjene zelenjave. Prav gotovo se v marsikateri kleti že odvija fermentacijska pustolovščina, ki bo omogočila pridobitev vitaminov tudi pozimi. N. T.

/ Foto: Nik Bertonec

Gorenjski priimki

Kos, prvi med ptičjimi priimki, 2. del

TINO MAMIČ

Ime Kos ali vzdevek, iz katerega je nastal priimek Kos, je nastal zaradi asociacije na črnega kosa. Morda zaradi črnih las, morda v kombinaciji z dojenčkovo zlatenico ali z velikimi očmi? Ali zaradi glasnosti, saj je kos zelo glasen, ko se prestraši.

Krstni vpis znamenitega Franca Kosa, očaka slovenske zgodovinske znanosti. Rodil se je v Selcih v družini polovičnega kmeta Janeza Kosa in njegove žene Elizabete Krek. Polovični kmet je strokovni izraz, ki izhaja iz velikosti kmetije; pomeni, da je bila njegova kmetija srednje velika. Knjigo hrani Nadškofijski arhiv Ljubljana (K Selca, 1852–1858, zv. 16, str. 14).

Verjetno ni treba poudarjati, da črni kos nima ničesar s KOS-om, kratico za Kontraobveščevalno službo, tajno policijo jugoslovanske armade, nekakšno vojaško Udbo, ki je bila zelo aktivna v oviranju slovenskega osamosvajanja, uvedbe demokracije in slednjič v vojnem napadu na Slovenijo (1991).

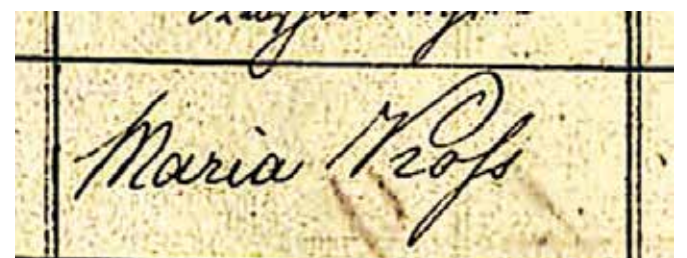
Najstarejše omembe priimka, ki jih je našel zgodovinar Milko Kos, so stare okoli 525 let. V Štanjelu na Krasu je leta 1498 živel kmet Cvetko Kos (Zwetko Koss), na bližnjih Vrabčah pa leto kasneje Černe Kos (Tscherne Koss), v Poljanski dolini (Delnice) pa leta 1502 Simon Kos (Simon Koss).

Zgodovinar Franc Kos, Milkov oče, pa je transkribiral in prevedel dokument, ki je nastal 3. marca 1529 v zvezi z loškim meščanom z imenom Križe Kos. Osebnostno ime Križe je bilo takrat precej priljubljeno v okolici Škofje Loke. »Križe Kos loški meščan, daruje svoji ženi Heleni zarad njene zvestobe in postrežljivosti za časa svoje dolge bolezni desetino od devetih kmetij na Suhi. Od teh kmetij so četiri deželni

fevdi, drugih pet pa je kupil rečeni Kos od Gašperja iz Kamnik,« piše v dokumentu. V loškem urbarju iz leta 1560 pa je zapisanih pet Kosov: Jurij (Lomi), Šimon (Murave), Blaž (Delnice), Jeler (Topolje), Fabijan (županija Godešče, danes Godešič).

Da bi na tem mestu omenjali vse pomembne Kose, ne gre, saj bi morali priimek razdeliti na štiri dele. Vseeno pa predstavimo vsaj znamenito rodbino Kos, ki veliko nastopa v tej rubriki.

Morda najpomembnejša slovenska zgodovinarja Franc in Milko Kos sta živela v Gorici. A dr. Franc Kos (1853–1924) se je rodil v Selcih pri Železnikih. Bil je v prvi generaciji slovenskih znanstvenih zgodovinarjev in je ustvaril monumentalno delo, ki je še danes temelj

Lep primer vpisa priimka Kos iz leta 1829 v Radovljici. Knjiga je iz Nadškofijskega arhiva Ljubljana (K Radovljica, 1812–1832, zv. 6, str. 73). Marija Kos je sicer v Sloveniji, morda pa tudi nasploh, najpogostejša kombinacija ženskega imena s priimkom Kos. V Sloveniji jih živi 99.

slovenskega zgodovinarja: Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku (1902–1928) v petih debelih knjigah. S soprogo Furlanko sta imela sinova Milka Kosa in Gojmirja Antona Kosa.

Dr. Milko Kos (1892–1972) je nadaljeval njegovo delo in proučeval vire, njegove knjige pa še danes zgodovinarji uporabljajo skorajda kot nekakšno biblijo. Mnogi sodobni zgodovinarji namreč niso večji latinščine in nemščine, posebej ne v starih rokopisih in

pisani gotici. Pa to le mimogrede. Milko Kos je bil ustanovni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Prešernov nagradjenec, rektor ljubljanske univerze in v času življenja vodilni slovenski zgodovinar.

Tudi njegov brat Gojmir Anton Kos (1896–1970) je bil akademik in Prešernov nagradjenec. Bil je slikar, najbolj znana pa so njegova monumentalna dela o slovenski zgodovini: Prihod Slovencev, Umestitev na Gosposvetem polju in Boj pri Krškem.

HUMOR, HOROSKOP

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Finance se vam bodo vrtele po glavi in čas bo pravi, da naredite načrt, kako in kaj z njimi. Če boste izbirali prave korake, boste dobili tudi precej podpore na finančnem področju, po domače povedano, lahko vprašate za povišico.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Nekaj časa boste hodili kot po oblakih, saj boste imeli prekrasne dni. Vabila na druženje se bodo kar vrstila in vi boste na čisto vseh. Hkrati pa boste tudi doma imeli tako romantične trenutke, da tega obdobja zlepa ne boste pozabili.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ali boste deležni pozitivnih in veselih novic v domačem krogu ali pa se bodo celo že zvrstili dogodki, ki vas bodo razveselili. Karkoli že bo, v vaš urnik bodo prinesli dodatne aktivnosti, zato le pozorno, da se ne preobremenite.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Tako dobro se boste počutili v družbi svojih najbližjih in prijateljev, da se boste presenetljivo odprli in izlili svoje sanje in želje. To se bo odlično obrestovalo, saj vam bodo tisti, ki vas imajo radi, nudili podporo. Veselo bo.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Občutek boste imeli, da ste končno nagajeni oziroma da ste nadomestili vse tiste težke in zahtevne trenutke, ki so vam grenili življenje. Da so vas končno opazili in nagradili in da ste končno vzbudili zanimanje pravih ljudi, ki vam lahko pomagajo naprej.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Dnevi bodo kot naročeni, da sporočite svetu svoje mnenje, in presenečeni boste, koliko podpore boste deležni. Časi bodo celo naklonjeni temu, da stopite iz svoje cone udobja in tvegate, mogoče si celo izpolnite željo.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Nekdo, na katerega niti ne računate preveč, vam bo za hrbtom izrekel podporo in vam izposloval dobre pogoje. Presenečeni boste, da bo z vami delil tudi koristi, zato se boste usmerili v finance, ki se bodo zasukale.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

V prihodnjih dneh se ne bojte prositi ali mogoče celo zahtevati. Energije so naklonjene izpolnjevanju želja in so na strani pogumnih. Samske osebe boste mogoče celo preseščene, saj se bo iz sence pojavila oseba, ki vas že dolgo občuduje.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Če ste v zadnjem času trdo garali, bodo zdaj razmere naklonjene nagradi. Priznanje za vaš trud ne bo izostalo in deležni boste pohval in zaslug, najverjetneje pa tudi finančna nagrada ne bo daleč zadaj. V ljubezni vas čakajo lepe spremembe.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Tudi vi boste tista rožica, ki se bo veliko družila. Če uporabljate socialna omrežja, boste na njih zacveteli, še bolje pa bo, če se boste družili z družino in pravimi prijatelji, ki vas v resnici obdajajo. Z njihovo pomočjo lahko dosežete čisto vse.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Lahko dobite novice o delovnem mestu, ki vam bo zadišalo in boste razmišljali o menjavi kariere, lahko pa samo izveste o nagradi, ki jo boste deležni za svoje delo. Kakorkoli že bo, uživajte v teh lepih trenutkih in jih delite z najbližjimi.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Tako dobre energije nas obdajajo v tem času, da lahko ribice vse te lepe občutke delite z boljšo polovico, družino in prijatelji. Če boste v družbi prijateljev ali sodelavcev in poslovnih partnerjev, boste še deležni zanimivih novic, ki jih lahko izkoristite.

TA JE DOBRA

Kajenje skrajšuje življenje

Policist je na obhodu po glavni ulici. Zagleda otroka, ki kadi cigareto.

»Zakaj kadiš? Kako ti je pa ime?« ga vpraša policist.

»Janez sem, gospod policist,« prestrašen odgovori pobalin.

»A veš, da kajenje skrajšuje življenje,« pokroviteljsko nadaljuje policist.

Janez zaskrbljen: »Gospod, tega pa nisem vedel.«

»Koliko let pa imaš?«

»Dvanajst, gospod policist.«

»No, vidiš, če ne bi kadil, bi jih imel šest.«

Preveč zaostaja

Svetovni prvak v formuli ena Max Verstappen teče okrog Blejskega jezera in beži pred potepuškim psom.

Ob jezeru na klopci sedi sprehajalec, pa mu navrže: »Max pohiti, pohiti, sicer te bo pes ujel!«

»Niti slučajno, ima dva kroga zaostanka,« odvrne Verstappen.

Spet od začetka

Po veliki naravni katastrofi, ki je prizadela zemeljsko oblo, je bilo na njej uničeno tudi vse življenje. Preživel je le par opic na nekem drevesu v pragozdu.

Nakar samec opice vstane in reče: »Ja, nič, najbolje, da začneva spet vse od začetka.«

Pujsov prijatelj

Pujš vidi v zidu vtičnico in vpraša: »Ej, prijatelj, kdo je pa tebe zazidal?«

LAŽJI SUDOKU

7	9		8		4	6	
3	1		7	6			9
4		6		5	2		
8			6				3
2			1	3			8
	7			9			5
		1	7		5		6
5			2	6			1
	4	7		9			8

Rešitev:

7	9	5	8	3	4	6	2
3	1	2	7	6	9	8	5
4	8	6	5	2	3	7	1
8	2	3	6	9	1	4	5
2	7	4	1	3	8	5	6
6	7	9	8	5	2	1	3
5	4	1	7	6	9	3	8
9	8	2	3	4	5	6	7

TEŽJI SUDOKU

3				6	1		9
7		2			8		
	1		7				3
				5	9		7
			8	1			
2		9	6				
1				7			6
		5			7		4
8		4	9				1

Rešitev:

1	6	2	9	6	7	4	8
7	6	8	1	5	2	9	3
8	9	7	5	3	6	1	4
5	1	6	7	9	8	2	3
2	8	1	6	4	9	5	7
6	7	9	8	1	5	3	2
9	5	6	1	2	7	4	8
6	4	1	9	2	7	8	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

NAGRADNA KRIŽANKA

KO-NET d.o.o.

GOZDARSKA OPREMA

OSEBNA
VAROVALNA
OPREMA

PFANNER

JEKLENE VRVI

Haase

KOLESNE IN
VLEČNE
GOZDARSKE
VERIGE

pewag

**NOVA
LOKACIJA!**

Cenjene stranke in poslovne partnerje obveščamo,
da nas od 2.10.2023 dalje najdete na **novi lokaciji**:

Srednja vas pri Šenčurju 156, 4208 Šenčur.

TRGOVINA Z GOZDARSKO OPREMO, KO-NET d.o.o.

Srednja vas pri Šenčurju 156, 4208 Šenčur

www.ko-net.si ko-net@siol.net 04/25 17 482 041 759 103

Nagrade: steklenica za vodo PFANNER, kapa PEWAG, rokavice PFANNER

Rešitev križanke – geslo na kuponu – lahko pošljete po pošti na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, Kranj, ali jo oddate v nabiralnik na tem naslovu. Rešitve pa lahko pošljete tudi po e-pošti. To storite tako, da z mobilnim telefonom slikate kupon z geslom in ga pošljete na naslov krizanke@g-glas.si. V elektronsko sporočilo ne pozabite napisati svojih osebnih podatkov. Zadnji rok za oddajo je petek, 3. novembra 2023.

SESTAVIL: F. KALAN	ČAŠČENJE (STAR.)	NAŠA GLASBENA SKUPINA	BANKOVEC ZA STO ENOT	BABICA PO PRIMOR- SKO	IGOR RIBIC	IGRALNA KARTA, AS (ZASTAR.)	ŠKANDAL	RELACIJA S ČIM (KNJIŽNO)	IRONIČNA OSEBA	GLASBENIK STEVENS	EDEN OD STARŠEV		
ŽURNALISTKA				13									
REFERAT O LASTNEM DELU													
MESTO V SVICI			7		POLN OB- SEG ČESA MANJŠI RT				5				
PRIPADNIK TATAROV						ZGODEN HLOD ZA PREDELAVO NA ŽAGI				NAMEN, SMOTER	HOKEJIST KOPTAR		
VRBA IVA (NAREČNO)	16			TRATA (MANJŠ.) MESTO V S. ITALIJI									
STRATEG							ZNAMKA KOREJSKIH VOZIL	KITAJSKO BRENKALO					
EMIL NOLDE			OKO, OČESCE MORSKO OBREZJE	18				KMEČKO ORODJE	LUKA ŽVIŽEJ POLJSKA REKA	9			
NASILEN VSTOP V OBJEKT		6			NASELJE PRI ZALCU TIP VOZILA DAEWOO								
GORENJSKI GLAS	PRAMEN MAVRIČNIH BARV	NAMIZNA IG- RA S KEJEM MAVČNA OPORNICA					23			GRŠKO- RIMSKI STARI VEK	ZIDAR (SLABŠ.)		
SL. SLIKAR (FRANCE)						KAJNOV BRAT	SKLADA- TELJ HAČA- TURJAN						
IGRALKA VETRIH			17				GLASBENI- CA FORTE OKOLJE, OKOLICA				12		
PRVO NARAVNO ŠTEVILO				LESENO PIHALO VRV, OŽE (NAREČNO)		3			TOM LOZAR POSLAN- STVO				
KILOGRAM	19		VSEKAN DEL CESTE MESTO OB SAVINJI					BAJKA BIVŠI SL. POLITIK (DOMINIK S.)		24			
TRUP				ZELNATA RASTLINA AM. PISEC (CONRAD)									
NAD- STROPJE						DELAVEC V LESARSTVU IGRA NA SRECO							
DOMAČE SUKNO, RAŠEVINA				SODOBNIKI KELTOV PEVEC NABER					10	RIMSKA BOGINJA JUTRANJE ZARJE, AURORA	PREMOGOV DESTILAT		
GORENJSKI GLAS	DOLOČILO ZA RAVNA- NJE	PROSTOR ZA KOKOSI PREBIVALEC REVIRJA					8						
GIBANJE OSEBNIH VOZIL NA CESTIŠČU	4						INDONEZI- JSKI OTOK ŽIVALSKI IZRASTEK						
RENIJ				DRAMA IVA BREŠANA KANTAVTOR SMOLAR					ROBERT TAYLOR DELOVNA IZMENA				
OBER					PREDSTOJ- NIK NA UNIVERZI KOLOTEK					2			
IGRALEC VALIČ			1	ZAZNAVA S PRSTI DVOJINA (SLOV.)				60 MINUT DUHOVNIK (SLABŠ.)					
KEMIJSKI ELEMENT (IR)							PISATELJ LEVSTIK SL. FILOLOG (KAJETAN)						
LINDA EVANS				SILOVIT ORKAN AMERIŠKI ARHITEKT (CHARLES)						BIVANJE	SOLATNA PRILOGA JEDEM Z ZARA		
ŠIRNO MORJE		21				OTOK V KARIBIH DOBA, VEČNOST							
AIKEN CERNJAK EAMES GANTAR RKELJ	BISTVO, JEDRO (KNJIŽNO)	SLOVENSKI RAPER PEVKA GRANDE						LESK SUJAJ SLIKAR MAVEC					
SAMUEL, SAMANTHA		20		STARA CUNJA PAULA ABDUL		14			ONE VOGRINEC IGO GRUDEN		15		
MEDICINSKI POSEG NA LOBANJI									22				
RISJA SAMICA					POKRAJINA V SAVDSKI ARABJI	TENISAČ FEDERER							
ŽIGA ARTNAK				IGOR VIDMAR		1	2	3	4	5	6	7	8
ITAL. NAFTNI KONCERN	11					9	10	11	12	13	14	15	16
NAVJE						17	18	19	20	21	22	23	24

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrtega do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04 531 52 49, 041 855 630,

www.rozmanbus.si

TRST: 26. 10., 8. 11., **STRUNJAN:** 29. 11.–4. 12., **BERNARDIN:** 12.–15. 11., **RADENCI:** 26.–29. 12., **BANJA VRUČICA S SARAJEVOM:** 27.–30. 10., **BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI:** 23.–30. 10., 12.–19. 11., 13.–20. 11., 20.–27. 11., 11.–18. 12.

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Žalne komemoracije

Železniki, Škofja Loka, Žiri – Združenje borcev za vrednote NOB Škofja Loka obvešča, da bodo žalne spominske slovesnosti ob dnevu spomina na mrtve v petek, 27. oktobra, ob 16. uri pred spomenikom NOB na Trnju v Železnikih, v nedeljo, 29. oktobra, ob 10.30 pri spomeniku NOB v Dražgošah, v ponedeljek, 30. oktobra, ob 16. uri pred Domom Združenja borcev v Škofji Loki, v sredo, 1. novembra, ob 9. uri pri spomenikih NOB v Poljanah in na Trebiji ter ob 10. uri na pokopališču na Dobračevi v Žireh.

IZLETI

Planinsko-pohodniški izlet DU Kranj

Kranj – V četrtek, 26. oktobra, Društvo upokojencev Kranj vabi na planinsko-pohodniški izlet na Malnež, razgledni vrh v Karavankah. Do Slovenskega Javornika se bodo udeleženci ob 8.40 z vlakom odpeljali z Železniške postaje Kranj. Hoje po gozdni poti (vlaki) in deloma po dobri stezi bo tri ure. Prijave zbirajo v društveni pisarni do ponedeljka, 23. oktobra.

OBVESTILA

Pohod po poteh žitnih polj

Primskovo – Krajevna skupnost Primskovo ob krajevnem prazniku vabi na tradicionalni Pohod po poteh žitnih polj. Organizira ga v soboto, 21. oktobra; zbiranje in prijava pohodnikov bosta pred Domom krajanov Primskovo potekala od 9.30 dalje, start bo ob 10. uri. Na kontrolni točki pr' Šmajd bo poskrbljeno za okrepčilo, po vrnitvi (ob 12. uri) bodo pohodnike pričakali topla malica, pijača in praženec. Pohod, ki ga bo sklenil družabni program (od 12.30 do 15. ure), bo v vsakem primeru.

Meritve Društva bolnikov z osteoporozo Kranj

Primskovo, Žiri – V ponedeljek, 23. oktobra, od 9. do 11. ure bo Društvo bolnikov z osteoporozo Kranj izvajalo meritve mineralne kostne gostote (na petnici) v Domu krajanov na Primskovem, Jezerska cesta 41; v torek, 24. oktobra, bodo meritve kostne gostote v Krajevni knjižnici Žiri, kjer bo društvo med 14. in 17. uro predstavilo svoje delovanje in izvedlo Osteotlon, rekreativno strokovno prireditve, namenjeno ozaveščanju širše javnosti o osteoporozu.

Program medgeneracijskega sodelovanja

Preddvor – V torek, 24. oktobra, ob 10.30 bodo v Domu starejših občanov Preddvor dobrodošli ljubitelji ljudskega petja; isti dan ob 17. uri pa vabijo na tombolo, ki bo v prostorih Društva upokojencev Preddvor. Obvezne so prijave do zasedbe mest na mck-prijave@luniverza.si ali 04 280 48 25.

Brezplačno digitalno izobraževanje

Kranj – Društvo upokojencev Kranj člane vabi na brezplačno digitalno usposabljanje, namenjeno začetnikom in poznavalcem. Potekalo bo v društvenih prostorih, datum bodo določili na podlagi prijav, ki jih zbirajo do ponedeljka, 30. oktobra. Podrobnosti so na društveni oglasni deski.

Martinovanje MDI Jesenice

Jesenice – Medobčinsko društvo invalidov Jesenice sprejema prijave za martinovanje, ki bo v petek, 10. novembra, ob 17. uri

v Restavraciji Kazina na Jesenicah. Člani lahko potrdijo obisk v društveni pisarni v času uradnih ur (vsak torek od 10. do 12. ure in od 14. do 15. ure) ali na 040 767 886.

PREDAVANJA

Sistemske bolezni in ustno zdravje

Žirovnica – Društvo upokojencev Žirovnica vabi na predavanje Sistemske bolezni in ustno zdravje, ki bo v ponedeljek, 23. oktobra, ob 19. uri v dvorani Gostišča Osvald na Selu 17. Predavala bo višja medicinska sestra Nevenka Vrhovnik, vabljeni so člani in drugi, ki jih tema zanima.

KONCERTI

Šenčurska glasbena srečanja

Šenčur – Društvo upokojencev Šenčur v petek, 20. oktobra, ob 19. uri vabi na koncert Šenčurska glasbena srečanja. V Domu krajanov v Šenčurju bodo nastopili skupina Ladies, ansambel Javor, Kranjski furmani, humorist Lovro Prešiček in kot gostja vinska kraljica Slovenije 2023 Maja Pečarič.

Koncert slovenskih ljudskih pesmi

Kranj – Komorni zbor De profundis Kranj vabi na koncert Slovenske zgodbe v ljudski pesmi. Spored, ki ga bodo pevke in pevci pod vodstvom dirigentke Branke Potočnik Krajnik izvedli v nedeljo, 22. oktobra, ob 19. uri v veliki dvorani Doma krajanov na Primskovem, prinaša zgodbe iz narodove preteklosti s socialno noto, ki nagovorijo tudi sodobnega človeka. Glasbene obdelave so ustvarili Jurij Gregorc, Matija Tomc, Uroš Krek, Samo Vremšak, Janez Močnik, Ambrož Čopi, Tomaž Bajželj, Andrej Makor, Matej Kastelic, Matija Krečič in Uršula Jašovec. Vstop bo prost.

Koncert Marijinih pesmi

Šenčur – Cerkevni mešani pevski zbor svetega Jurija Župnije Šenčur z dirigentom Maticem Podobnikom vabi na koncert Marijinih pesmi z naslovom Živa voda umetnin, ki bo v sredo, 25. oktobra, ob 20. uri v župnijski cerkvi svetega Jurija. Dogodek bo pospremila tudi izdaja notne zbirke v lanskem letu nastalih skladb mladih skladateljev Jana Trilerja in Matica Podobnika. Vstop bo prost.

RAZSTAVE

Vodstvo po razstavi

Kranjska Gora – V petek, 20. oktobra, ob 17. uri bo v Liznjekovi domačiji javno vodstvo po razstavi Pastirci – pašna živinoreja in planšarstvo v Gornjesavski dolini z avtorico kustodinj Špelo Smolej Milat.

V zavetju gora in gozdov

Koroška Bela – Farno kulturno društvo Koroška Bela vabi na odprtje in ogled fotografske razstave Marka Pogačnika z naslovom V zavetju gora in gozdov, ki jo je posvetil pokojnima prijateljema Andreju Smoleju in Žanu Viktorju - Vikcu. Odprtje z diapropkicijo bo v petek, 20. oktobra, ob 18. uri v Kulturnem hramu na Koroški Beli, ogled pa bo mogoč še do 26. oktobra, in sicer vsak dan od 16. do 19. ure, v nedeljo od 9. do 12. ure.

PREDSTAVE

Bog masakra

Visoko – Kulturno-umetniško društvo Valentin Kokalj Visoko vabi na premierno uprizoritev domače predstave, komedije Yasmine Reza Bog masakra, ki bo v Domu krajanov Visoko v soboto, 21. oktobra, ob 19.30 za abonma, teden dni kasneje, 28. oktobra, ob 19.30 pa za izven.

Dnevi srbske kulture v Kranju

Kranj – V prostorih Kulturnega društva Brdo iz Kranja so se v sredo, 18. oktobra, s koncertom skupine Autetno začeli 18. Dnevi srbske kulture v Kranju. V okviru prireditve, ki jo organizira Kulturno društvo Brdo, se bodo do 21. oktobra zvrstile številne kulturne prireditve, katerih osrednji namen je skozi folkloro, ljudske pesmi ter glasbo in ne nazadnje tudi kulinariko predstaviti srbsko kulturo in ljudsko izročilo širši slovenski javnosti. Danes zvečer tako ob 19. uri prirejajo v Kulturnem domu na Kokrici večer tradicionalnih pesmi z naslovom Pjesma roda mog, jutri pa – ravno tako ob 19. uri – v Kulturnem domu na Primskovem folklorno manifestacijo Razigrana mladost.

PREJELI SMO

Poljanska dolina v delih Ivana Tavčarja

Člani Medobčinskega društva slepih in slabovidnih (MDSS) Kranj in Kulturnega društva dr. Ivan Tavčar Poljane so ob mednarodnem dnevu bele palice v ponedeljek, 16. oktobra 2023, v prostorih Mestne knjižnice Kranj izvedli literarni večer z naslovom Poljanska dolina v delih Ivana Tavčarja. Nastopili so člani študijskega krožka, ki se je med oktobrom 2022 in marcem 2023 odvijal v prostorih MDSS Kranj, ter člani poljanskega kulturnega društva. Skupaj so predstavili pisateljevo življenje in delo ter interpretirali odlomke iz njegovih del. Literarni večer so popestrile melodije, ki so jih na citre zaigrale učenke Glasbene šole Škofja Loka. Vsebinsko literarnega večera je povezovala Damjana Peternej.

Pisatelj, odvetnik in politik Ivan Tavčar se je rodil 1851 v Poljanah nad Škofjo Loko. Med Slovenci je poznan po delih z zgodovinsko in kmečko

tematiko, v katerih se je pogosto navezoval na svojo rodno Poljansko dolino. Sem sodijo dela, kot so Kuzovci, Med gorami, V zali, Grajski pisar, Cvetje v jeseni ter seveda Visoška kronika, ki opisuje dogajanje na visoškem dvorcu v 17. stoletju. Zadnja leta svojega življenja je Tavčar preživel v Ljubljani, kjer je 1923 tudi umrl. Ob stoletnici Tavčarjeve smrti so se člani študijskega krožka pri MDSS Kranj odločili, da raziščejo pisateljevo življenjsko pot in njegova dela. Želeli so pripraviti literarni večer, ki bi ga ob stoletnici pisateljeve smrti predstavili na visoškem dvorcu. Povezali so se z lokalnim kulturnim društvom in se dogovorili za sodelovanje. Prvi literarni večer je potekal v petek, 2. junija 2023, na omenjeni lokaciji. Do konca leta sta predvidena še dva literarna večera, in sicer 25. novembra 2023 v kulturni dvorani na Breznici ter 4. decembra 2023 v prostorih Knjižnice slepih in slabovidnih Minke Skaberne v Ljubljani.

LUKA PAVLIN,
MENTOR ŠTUDIJSKEGA
KROŽKA PRI MDSS KRANJ

Po dve vstopnici za sobotni koncert **Marka Hatlaka** v Kinu Šiška prejmeta **Domen Černe** z Blejske Dobrave in **Helena Juvan** iz Domžal. Čestitamo!

www.gorenjski-glas.si

PETKOVA PRIREDITEV
Izvajatelj: **Nika Solce**
MALA BELA ČAPLJA
Petek, 20. oktober 2023, ob 17.30
OKC Krice Krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA
Izvajatelj: **Lutkovno gledališče Velenje**
HOP Z VOLKOM V PRAVLJICO!
Sobota, 21. oktober 2023, ob 10.00
Prešernovo gledališče Kranj

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
MESTNA ČIČINA KRANJ
Gorenjski Glas
triglav

PROSIMO, DARUJTE KRI!

RKS – OZ Kranj vladno vabi na krvodajalsko akcijo, ki bo potekala:

V DVORANI MEGA CENTER PROŠPORT STRAŽIŠČE
Jernejeva ulica 12.

V ČETRTEK, 26. 10. 2023
PRIDRUŽITE SE VELIKI DRUŽINI KRVODAJALCEV MED 7. IN 13. URO!

PROSIMO, POKLIČITE IN SE NAROČITE NA DAROVANJE KRVII!
051/ 389 270 ali 051/ 671 147 ali 030/ 716 796

Krvodajalcem se zahvaljujemo za odziv, razumevanje ter upoštevanje vseh preventivnih zaščitnih ukrepov.

www.daruj-kri.si
BREZPLAČNA OBJAVA

LOTO

Loto rezultati – žrebanje 18. 10. 2023
8, 24, 25, 40, 42, 44 in 10

Loto PLUS: **4, 6, 10, 13, 41, 44 in 39**
Joker 6: **4 5 3 1 6 2**

Predvideni sklad 22. 10. 2023 za Šestico: **610.000 EUR**
Predvideni sklad 22. 10. 2023 za 6 plus: **100.000 EUR**
Največji dobiček za Joker 6: **300.000 EUR**

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

Radio Triglav®
Radio Triglav Jesenice, d.o.o., Trg Toneta Čufarja 4, 4270 Jesenice

Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

OBVESTILO NAROČNIKOM

Račune lahko prejmete tudi po elektronski pošti

- Če želite račune prejemati po e-pošti, nam na e-naslov narocnine@g-glas.si sporočite točno ime in priimek ter naslov, da vas bomo našli na seznamu.
- Na e-naslov, s katerega nam boste poslali osebne podatke, bomo poslali račun v obliki pdf, ki bo povsem enak položnici v tiskani izdaji.
- Sodobna tehnologija omogoča tudi hitro in preprosto plačevanje računov s pomočjo mobilnega telefona in QR kode.

Prepričani smo, da boste zadovoljni.

Gorenjski Glas | www.gorenjskiglas.si

MALI OGLASI

T: 201 42 47
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:

ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE
POSESTI

 FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73, Faks: 236 73 70, E-pošta: info@fesst.si, Internet: www.fesst.si

 LOKA NEPREMIČNINE
LOKA NEPREMIČNINE d.o.o., Kapucinski trg 13, 4220 Škofja Loka, gsm: 041 675 123, tel.: 04 506 03 00, e-mail: info@loka-nepremicnine.si

KUPIM

ALI dolgoročno najamemo kmetijo ali veliko gospodarsko poslopje, ki se ga drži vsaj 2 ha pripadajočega travnika in gozda. Dostopna lokacija na koncu vasi, relacija Medvode-Radvljica. Vsaj polovica ravnina, tel.: 041/677-792

23002371

MOTORNA VOZILA
AVTOMOBILI

PRODAM

GOLF TDI Ocean, na novo registriran, brez rje, prva barva. Korbar, Klanec 32, Komenda, tel.: 01/83-42-049

23002659

VW T-Roc, letnik 2019, prevoženo 125.000 km, 150 km, avtomatski menjalnik, tel.: 031/605-223

23002665

www.gorenjskiglas.si

MOTORNA KOLESA

PRODAM

VESPA Piaggio 50 HP, 1980, starodobnik, registriran, cena 1.500 EUR, tel.: 041/640-314

23002662

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

ZIMSKE gume Michelin, uporabljene eno sezono, dimenzije 185-65-15, tel.: 031/599-799

23002646

STROJI IN ORODJA

PRODAM

CIRKULAR za žaganje drv, tel.: 031/812-210

23002623

STROJNO ločno žago za kovine, dolžina lista 48 cm, cena 450 EUR, tel.: 068/152-924

23002653

PODARIM

VARILNI aparat za inox, aluminij in dr., znamke Iskra KND, tel.: 031/360-536

23002639

GRADBENI MATERIAL

PRODAM

200 kosov strešnikov Bramac glazuron granit in 150-litrski inox sod za vino, tel.: 041/686-713

23002600

SMREKOV opaž, debelina 15–20 in 25, širina 90 mm, tel.: 041/760-791

23002656

VEČ kosov orehovih brun, okroglih, dolžine en meter, tel.: 030/312-205

23002668

KUPIM

ODKUPUJEMO kostonjeve drogeve (za elektrogospodarstvo), dolžine 9–11 m (tudi neobeljene). SES, d.o.o., Opekarska ul. 22, Maribor, tel.: 041/865-596

23002550

STAVBNO POHIŠTVO

KUPIM

STAREJŠA dvokriilna polkna, tel.: 041/841-632

23002641

KURIVO

PRODAM

DRVA, metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019

23002452

17 m³ suhih bukovih drv, cena 75 EUR/m³, tel.: 031/262-099

23002630

BUKOVA in mešana drva, lahko razžagana, možna dostava, tel.: 041/358-075

23002676

DRVA, suha, bukova ali mešana, Radvljica, tel.: 031/632-677

23002632

PELETE za kurjavo, tel.: 031/271-151

23002655

SUHA mešana in hrastova drva ter suhe okroglice (rajkline), cena 40 EUR/m³, tel.: 031/229-151

23002587

SUHA mešana in bukova drva, tel.: 041/841-632

23002624

SUHA bukova drva, 7,4 m³ po ceni 450 EUR, tel.: 040/835-505

23002640

SUHA bukova drva, metrska, 16 m³, lokacija Strahinj, tel.: 040/899-539

23002649

SUHA bukova, hrastova in mešana drva ter meso mladega bika, tel.: 041/923-218

23002663

SUHA gorska bukova drva, lahko razrezana, možna dostava, tel.: 041/905-557

23002664

SUHA mešana drva iz trdega lesa, cena 70 EUR, tel.: 041/665-360

23002671

ZMOREŠ, MOČNEJŠA SI, KOT SI MISLIŠ!

Varna hiša Gorenjske

Varna hiša Gorenjske nudi podporo, pomoč, pogovor in varno zatočišče ženskam in otrokom, žrtvam nasilja.

NE ODLAŠAJ IN POKLIČI: 051/200083
Od ponedeljka do četrтка od 8:00 do 18:00
in ob petkih od 7:00 do 13:00

PROGRAM OMOGOČAJO:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- 18 gorenjskih občin
- Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS
- donatorji

Dobrobo za pomoč ženskam in otrokom, žrtvam nasilja Varna hiša Gorenjske, Slovenski trg 1, Kranj

VELIKI DOBRODELNI KONCERT
za otroke z redkimi boleznimi

Viljem Julijan

ČETRTEK, 26. 10., ob 19.30h
CANKARJEV DOM, GALLUSOVA DVORANA, Ljubljana

"Slovenija pomagajmo malim borcem in njihovim družinam."

Klasični glas

Antonija Holcman, Dušan Tavčič, Janez Salobin, Olga Zorman Rož, Stane Kavčič

Perutnina
reja kokoši, pur, gosi, rac, prepelice

V knjigi so predstavljeni različni načini reje. Uvodna poglavja so osredotočena na izbiro ustrezne pasme oz. križanca ter ureditev in opremo hlevov za rejo posameznih vrst perutnine, osrednji del pa je namenjen opisu tehnologij rej od valjenja, preko vzreje, reje za nesnost ter pitanja za meso do kakovosti mesa in jajc. Veliko pozornosti so avtorji namenili tudi prehrani.

256 strani, brošura, 17 × 23,5 cm

15⁵⁰
EUR

* Poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Okusno
RADOŠ SKRIT
100* RECEPTOV

V knjigi je zbranih več kot sto novih receptov (za juhe, zelenjavne jedi, meso, ribe, rižote, testenine in sladice). Opremljeni so z več kot petsto fotografijami, ki nazorno prikazujejo potek priprave jedi, tako da se boste pripravili lahko lotili tudi kuharski začetniki.

246 strani, trda vezava

14,99
EUR

* Poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Alenka Kadlec

NAJBOLJŠI PIŠKOTI.
sladki grizljaji in slane pecivo

V knjigi je 120 receptov, ki so razumljivi, natančni, sestavine pa vsem dostopne. Med njimi so recepti za: čokoladne brizgane piškote, cimetrove zvezdice, žepke z marmelado, pariške rože, orehove rezine, kefirjeve tortice, pomarančne kocke ...

Spiralna vezava, 14 cm × 20 cm, 150 strani

10
EUR

* Poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

SUHA hrastova in mešana drva, zim-
ska sečnja, tel.: 031/648-526 23002673

SUHA bukova in mešana drva, lahko
razrezana, možna dostava, cena po
dogovoru, tel.: 031/209-285 23002674

SUHA bukova drva, sekana ob pravi
luni, možnost dostave po Gorenjski,
tel.: 041/822-754 23002675

SUHE bukove butare, bukova in me-
šana drva ter rajkline – okroglice, tel.:
031/826-621 23002622

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PRODAM
KAVČ dim. 202 x 110, ležišče 202 x 85,
kot sedežni, tel.: 051/338-504 23002666

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM
ŠTEDILNIK Gorenje, 2 plin in 2 elek-
trika, 50 x 60 x 85, malo rabljen, tel.:
041/229-159 23002670

GLASBILA

PRODAM
B trobento, stara 5 let, posrebrjena, tel.:
031/360-536 23002636

STARINE

KUPIM
STARINE: mizarski ponk, poslikane
skrinje, manjšo kaščo ..., tel.: 051/258-
936 23002455

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

OČALA kot na napotnico s popustom
do 101 EUR. Qlandia Kranj, Qlandia
Kamnik, Deteljica Tržič, Spar center
Jesenice. Kličite brezplačno 080 1331,
www.optika-aleksandra.si 23002457

ŽIVALI IN RASTLINE

PRODAM
V tretjem mesecu stare mladiče istrske
goniče. Lahko z rodovnikom ali brez,
cena po dogovoru, tel.: 040/624-078
23002629

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

TRAKTOR Goldoni Star 85 max, letnik
2009, 4.800 delovnih ur, tel.: 041/830-
560, Janez 23002647

ZETOR 6711, 1. lastnik, in viličar Still,
3,5 t, tel.: 041/378-937 23002642

KUPIM

ODKUP traktorjev in kmetijske meha-
nizacije, v kakršnem koli stanju, tel.:
041/255-834 23002612

PRIDELKI

PRODAM

BRINOVE jagode, tel.: 040/888-200
23002621

DOMAČE rdeče grozdje za izdelavo
soka, tel.: 031/609-825 23002631

JEDILNI beli krompir, večja količina,
zimska sorta, debel, tel.: 041/347-248
23002660

KORUZO za silažo, možnost dostave,
lokacija Ljubljana Polje, tel.: 041/623-
449 23002532

KRMNI krompir, cena 0,20 EUR/kg oz.
po dogovoru, možnost prevoza, tel.:
041/347-248 23002677

KRMNO peso, česen in čebulo, tel.:
040/565-091 23002634

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

KOKOŠI – nesnice, jarkice, rjave, črne,
grahaste in bele, pred nesnostjo. Pripelje-
mo na dom, Matej Bulovec, s.p., Mlakarje-
va ul. 45, Senčur, tel.: 041/710-113 23002454

2 ovna, stara 5 in 22 mesecev, tel.:
051/397-346 23002635

2 bikca simentalca, stara 2 tedna, tel.:
041/418-616 23002654

BIKCA ČB, pujske 30–40 kg ter jedilni
krompir, beli in rdeči, tel.: 041/378-
937 23002633

BIKCA LS, star 6 mesecev, s planinske
paše, in kravo po izbiri, tel.: 040/324-
742 23002658

BURSKEGA kozla s papirji, tel.:
031/652-451 23002643

ČB bikce, stare 1 mesec, tel.: 041/691-
243 23002644

ENOMESEČNE brojlerje za nadaljnjo
rejo, možna dostava, tel.: 041/203-564
23002652

OVNA JS pasme, za zakol ali rejo, tel.:
041/589-194 23002650

PRAŠIČE, težke od 90 do 150 kg, in iz-
ločene svinje, težke do 300 kg, možna
dostava, tel.: 041/455-732 23002476

TELICO simentalco, staro 15 mesecev,
tel.: 030/312-205 23002667

ZAJCE lisce, novozelandske, kalifornij-
ce na voljo. Tudi breje in meso, tel.:
051/712-764 23002657

KUPIM

BIKA simentalca ali mesni tip, od 300
do 400 kg, tel.: 041/390-431 23002669

BIKCA simentalca, starega 1–2 mese-
ca, tel.: 051/441-722 23002651

BIKCE mesni tip, od 200 do 250 kg, tel.:
041/240-928 23002661

OSTALO

PRODAM

2 panja AŽ 10-satna in 2 panja AŽ 7-sa-
tna, tel.: 031/360-536 23002637

MOTORNO nitkarico v dobrem stanju
po ugodni ceni in repo za kisanje, tel.:
041/356-044 23002645

ZAPOSLOTITVE (M/Ž)

NUDIM

IZBERI, d.o.o., Dunajska c. 5, Lj., išče
raznašalce časopisa (s.p., dopolnilna
dejavnost) na območju Kranja, Škofje
Loke, Radovljice, Lesc, Tržiča in Ble-
da. Za ostale podrobnosti pišite na:
zaposlitve@izberi.si, tel.: 040/889-577
23002473

IŠČEMO mlajšo osebo (m/ž) za redno
zaposlitev, za težka sestavljajna in
finomehanična dela v Kranju. Dobre
ročne spretnosti so obvezne. Prija-
ve do 30. 10. 2023 samo po e-pošti:
kuzmald@siol.net. Kuzma, d.o.o., Je-
lenčeva 1, 4000 Kranj 23002488

IŠČEM

IŠČEM DELO – pečem okusna peciva,
torte in druge sladice, dobro kuham in
pospravljam. Sem iz Kranja z lastnim
prevozom, tel.: 040/535-079 23002620

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta na
Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170,
041/733-709; žaluzije, roloji, rolete, la-
melne zavese, plise zavese, komarniki,
markize, www.asteriks.net 23002453

ADAPTACIJE – vsa gradbena dela od
temeljev do strehe, fasade, škarpe, ure-
janje dvorišč, tlakovanje, asfalt, ograje,
dimniki, izolacija, krovstvo, tesarstvo –
po zelo ugodni ceni. Leard, d.o.o., Pivka
11, Naklo, tel.: 041/583-163 23002456

OPRAVLJAM vsa notranja in zunanja
slikopleskarska dela. Pavec Ivan, s. p.,
Podbrezje 179, Naklo, tel.: 031/392-
909 23002499

PEČARSTVO, lončene peči, zidani ka-
mini, kmečke peči, obnova, popravilo,
izdelava, izris. Trgovina Kamin, Aleš
Avsenek, d.o.o., Kranjska cesta 2, Ra-
dovljica, tel.: 040/364-636 23001982

SANACIJE, obnove dimnikov z inox
cevmi, povrtavanje, rušenje, pozida-
va, montažni dimniki, dimniške kape.
Garancija 10 let. Aleš Avsenek, d.o.o.,
Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-
246 23001983

STREŠNA in stavbna kleparska dela
po celotni Gorenjski. Zlebovi, odkapne
pločevine, obrobe, balkoni, dimniki.
Klepar Matevž, Matevž Šimnic, s.p., Bri-
tof 103, Kranj, tel.: 040/557-784 23002505

IŠČEM

IŠČEM mojstra za popravilo MTD kosil-
nice, tel.: 051/362-632 23002588

IŠČEMO žensko za občasno pomoč pri
lažjih gospodinjstkih opravilih. Lokacija
Škofja Loka–Kranj, tel.: 069/702-680
23002595

RAZNO

PRODAM

KOVINSKE sodčke za vino ali sok, 20-
30- in 60-litrške, tel.: 071/107-539 23002648

KOVINSKI boks za psa, 87 x 67 x 61
cm, in razne dodatke, tel.: 041/979-
290 23002672

NERJAVEČE cisterne s plavajočim
pokrovom, 25-, 60- in 80-litrške, tel.:
031/360-536 23002638

PARADA POSEBNEŽEV

SPREHOD PO MLADOSTI KLENE LOČANKE,
KI PRINAŠA VPOGLED V RAZBURLJIVO
ZIVLJENJE NAŠIH DEDKOV IN BABIC

Meri Bozovičar
Aleksander Štarc

174, strani, broširano

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu,
Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po
tel. št.: 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti,
se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

17 EUR
* Poštnina

Gorenjski Glas

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

Ob smrti

JOŽETA UDOVIČA ST.

iz Senčurja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem
in znancem za izrečeno sožalje, besede tolažbe, za podarjeno
cvetje in darovane svete maše. Hvala gospodu župniku Urbanu
Kokalju za lepo opravljen obred, pogrebni službi Navček, Cvetli-
čarni Urška Tupaliče, gospodu Tonetu Habjanu in podjetju Logo
Grosuplje. Iskrena hvala tudi vsem, ki so našega moža, očeta in
ata pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi

ZAHVALA

Ob mnogo prezgodnji izgubi našega sina, brata, bratranca, strica, nečaka in botra

JANEZA JAGODICA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem
za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, svete maše in darove za cerkev.
Posebna zahvala gre g. župnikoma Urbanu Kokalju in Marku Koširju za somaševanje.
Hvala ge. Anici za obširno molitev. Zahvala nosačem, pevcem, trobentaču, pogrebni
službi Navček ter nosilki laterne ge. Rafki.

Vsem imenovanim in neimenovanim iskrena hvala.

Žalujoci vsi njegovi

V SPOMIN

Le srce in duša ve,
kako boli, ko te več ni.

Dne 23. oktobra mineva petindvajset let, ko si za vedno odšel,
dragi naš Aleš, vendar z nami za vedno boš ostal.

ALEŠ BAJŽELJ

Hvala vsem, ki se ga spominjate, vsem znancem in prijateljem.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V pravkar dopolnjenem 78. letu se je od nas poslovila ljubljena
mami, babi, prababi, sestra in teta

MINKA VOLGEMUT

od Svetega Duha pri Škofji Loki

Slovo ljubljene osebe je žalostno in boleče. Toda lažje je, če nam
stojijo ob strani ljudje, ki sočustvujejo z nami ter delijo z nami
spomine na osebo, ki se je poslovila. Zahvaljujemo se vsem, ki
ste bili z nami v teh dneh žalosti. Hvala vsem sorodnikom, vaša-
nom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečeno in napisano
sožalje, objem in stisk rok, darovane maše ter darove za do-
mačo cerkev. Hvala pogrebni službi Hipnos, njihovim pevcem za
sočutno odpete pesmi slovesa, g. župniku Franciju Aliču za lepo
opravljen obred ter violinistki. Hvala vsem, ki ste jo v tako veli-
kem številu pospremili na njeni zadnji poti in jo boste ohranili v
lepem spominu.

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.
(T. Pavček)

V 88. letu je za vedno zaspala naša draga mama, babica, prababica,
tašča, sestra in teta

DOROTEJA KOŠIR

iz Loke 20, Tržič

Hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem
in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter
darovane maše. Iskreno se zahvaljujemo osebju ZD Tržič in
pogrebni službi Komunale Tržič. Zahvaljujemo se župnikoma
Ivanu Potrebuješju in Marku Koširju za lepo opravljen pogrebni
obred in pevcem iz Loma za ganljivo zapete žalostinke.

Iskrena hvala vsem, ki ste našo ljubo mamo v tako velikem
številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni

Dijaki izvrstni v Ohridu

Dijaki Srednje gostinske in turistične šole Radovljica so se udeležili mednarodnega tekmovanja srednjih gostinskih in turističnih šol GATUS, ki je bilo letos v Ohridu v Severni Makedoniji. Tako v kuharstvu kot v strežbi in turizmu so si priborili zlata priznanja, skupno so bili med štirinajstimi ekipami drugi.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Tekmovanja v Ohridu se udeležujejo gostinske in turistične šole iz Slovenije, Hrvaške, Srbije, Bosne in Hercegovine, Črne gore in Severne Makedonije. Tudi letos so tekmovali v strežbi, kuharstvu in turizmu. Kot so pojasnili mentorji Andreja Lavrič (kuharstvo), Simon Malc (strežba) in Marjana Kralj (turizem), je teme in posamezne naloge vnaprej določil organizator.

Dijaki in mentorji Srednje gostinske in turistične šole Radovljica. Na tekmovanju v Ohridu v Severni Makedoniji jih je spremljal tudi ravnatelj Ivan Damjan Mašič. / Foto: arhiv SGTŠ

Ekipa, ki je tekmovala v strežbi, si je s pripravo svečanega omizja na temo Ljubezen, upanje in zaupanje ter postrežbo rdečega vina in flambiranega ananasa priborila vseh sto točk in zmagala.

Dijaki, ki so tekmovali v strežbi – Natalija Kališnik, Sara Šeničnjak in Matej Tolar – so se preizkusili

v postrežbi rdečega vina, flambiranju ananasa in pripravi svečanega omizja na temo Ljubezen, upanje in zaupanje.

V kuharstvu so tekmovali Patricija Oblak s pripravo sladice, Tine Filipič in Nejc Rozman pa z glavno jedjo (pečena ohridska postrv s kvinojo in pirejem zelene) ter sladico (profiterole z vaniljevo kremo, robidami,

belo čokolado in melisnim sorbetom).

V kategoriji turizem so Nika Muhič, Neja Potočnik in David Zorč predstavili turistični produkt na obvezno temo planinskega turizma, naslovili pa so ga Zgodba iz objema gora. Pripravili so tridnevni turistični paket v Julijskih Alpah, ki je vključeval tudi predlog izvirnih spominkov: lesene pohodne

palice in pletene nogavice.

Vse tri skupine so prejele več kot devetdeset od možnih sto točk in s tem zlata priznanja, posebno pa se je izkazala ekipa strežbe, ki je zbrala vse točke in bila najboljša med vsemi 14 ekipami. Skupno so bili Radovljičani drugi; zmagala je ekipa iz Osijeka, mesta, ki bo tekmovanje GATUS gostilo prihodnje leto.

Zbor alpinistov veteranov

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranjska Gora – Že 42 let se alpinisti veterani srečujejo na zboru, ki je bil tudi letos na začetku oktobra v Koči na Gozdu. Udeležilo se ga je skoraj petdeset alpinistov, ki so jim pozdravne besede pod Vršičem namenili

tri nove člane, in sicer Marjana Kregarja, Jožeta Miheliča in Rudija Zamana. Podelili so tudi jubilejna spominska priznanja ob življenjskih jubilejih, ki so jih prejeli za 95 let Danica Blažina in Rado Kočvar, za 90 let Cene Grilc in Stane Jurca, za 85 let Tomaž Jamnik, Tone Kralj,

Spominsko darilo za 80-letni življenjski jubilej je Klavdij Mlekuš prejel od predsednika zbora alpinistov veteranov Mikca Drašlarja. / Foto: arhiv organizatorja

predsednik Planinske zveze Slovenije (PZS) Jože Rovnan, načelnik Komisije za alpinizem pri PZS Oto Žan in častni generalni konzul Nepala v Sloveniji Aswin Kumar Shrestha.

Udeleženci zbora so počastili spomin na sedem pokojnih alpinistov veteranov: Pavleta Dimitrova, Petra Jamnika, Slavka Jenka, Rada Jeranka, Mitjo Kilarja, Mojco Kopač in Dušana Kukovca. V svoje vrste so sprejeli

Damjan Meško in France Šušteršič ter za 80 let Božidar Lavrič, Klavdij Mlekuš, Bojan Pollak in Nuša Zagorc. Potrdili so tudi člane Odbora alpinistov veteranov 2023, ki ga sestavljajo Voje Bučer, Janez Dovžan, Kazimir Drašlar, Ivan Kotnik, Bojan Pollak, Roman Robas in Tone Sazonov. Druženje je s predavanjem o svojih alpinističnih odpravah obogatila vrhunska alpinistka Irena Mrak.

Šestnajst »živih knjig« za pogovor

Na Jesenicah bo jutri potekala Živa knjižnica, na kateri bo za pogovor na voljo šestnajst »živih knjig« oziroma posameznikov, ki bodo iskreno spregovorili o svojih življenjskih zgodbah.

URŠKA PETERNEL

Jesenice – To soboto ob 17. uri bo v Občinski knjižnici Jesenice potekala Mladinska živa knjižnica. Namenjena je mladim med 13. in 29. letom starosti, na voljo za pogovor pa bo 16 »živih knjig«, to je različnih posameznikov, ki bodo v pogovorih ena na ena iskreno

spregovorili o svojih življenjskih zgodbah. Tako bodo obiskovalci lahko slišali zgodbo o poti s 35 let starim kombijem v Iran, o preseljenju v družini, o obsesivno-kompulzivni motnji, zgodbo geja, osebe s tesnobo, osebe v primežu depresije, anksioznosti in samomorilnosti, ženske z izkušnjo družinskega nasilja, zgodbo

bivšega odvisnika, mame hčera, ki sta storili samomor, osebe z izkušnjo anoreksije in bulimije, zgodbo 19-letnice, ki je šla sama po 3500 km dolgi Apalaški poti, alpinističnega inštruktorja, dekleta, ki je pri 16 letih premagalo raka in se soočilo s slepoto, turške prostovoljke, osebe, ki je kolesarila do Pekinga in nazaj, pa tudi

zgodbo Gorana Hrvačanina - Cringefluencerja, ki bo govoril o golem preživetju.

Dogodek bosta v okviru projekta Mladi@Jesenice organizirala Zavod Jadrce in Anže Bertonec v sodelovanju z Razvojno agencijo Zgornje Gorenjske in Občinsko knjižnico Jesenice ter ob finančni podpori Občine Jesenice.

Amebisu pomembna nagrada

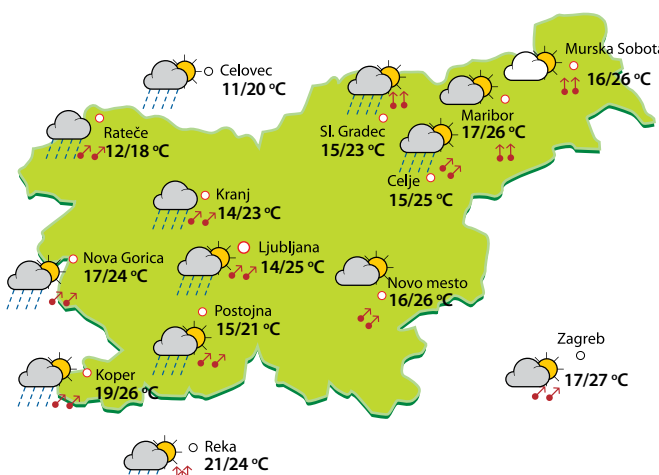
Kamnik – Kamniško podjetje Amebis je prejelo nagrado Ustanove patra Stanislava Škrabca za posebne dosežke v slovenskem jezikoslovju. Nagrada je namenjena vrednotenju in podpori delu jezikoslovcev-slovenistov, ki so se izkazali s pomembnimi dosežki na tem področju. Družba Amebis se vse od ustanovitve dalje ukvarja z računalniško obdelavo jezika oz. jezikovnimi tehnologijami. Med njihovimi produkti so poleg 135 slovarjev tudi avtomatska lektorica Besana, ki je v pomoč pri pisanju besedil, orodja, ki besedilo pretvorijo v govor, digitalni pomočnik, ki razume slovenski jezik in druge rešitve. Ustanova patra Stanislava Škrabca nagrado podeljuje vsako tretje leto, med nagrajenci pa so bili doslej tudi dr. Jože Toporišič, Janko Moder, dr. Marko Snoj in drugi. Letos pa je nagrado prvič prejelo podjetje.

V Sloveniji tudi Rim, Dunaj in Jeruzalem

Kranj – V Sloveniji so številni kraji z zanimivimi imeni, imamo celo Jeruzalem (v občini Ljutomer), Dunaj (v občini Krško) in Rim (v občini Črnomelj), izhaja iz objave Statističnega urada Slovenije.

vremenska napoved

Danes bo oblačno z občasnimi krajevnimi padavinami, ki se bodo zvečer okrepile. Možne bodo tudi nevihte. Jutri bo pretežno oblačno, še bo občasno deževalo. Oba dneva bo pihal jugozahodnik. V nedeljo bo zmerno do pretežno oblačno in večinoma suho.

NA GLAS

aforizem

Dokler je imela ritko, sem ji jo z veseljem odnašal.

Milan Fridauer - Fredi